

Izraelio ekspertams pateiktos patikrinimo išvados

Vilnius, gegužės 22 d. (LR) – Lietuvos Darbo grupės santykiams su Izraelio valstybe gerinti vadovas, Seimo kancleris Neris Germanas iš Izraelio atvykusiems žydų genocido ekspertams pateikė pirminio patikrinimo išvadas apie jų atvežtame sąraše esančius 58 asmenis, jų įtariamus žydų genocidą, tad, anot jų, neteisingai reabilituotus. (Vakar dienos „Drauge“ perdavė ištrauką iš gegužės 15 d. „Lietuvos ryte“ spausdintų reabilitacijos darbuotojų pasisakymų. –Red.)

Dvidešimties asmenų bylų nepavyko rasti. Pasak Germano, galbūt klaidingai nurodytos įtariamųjų pavardės, bet neatmestina galimybė, kad bylos tiesiog dingusios.

Kaip rašo Valdas Bartasevičius gegužės 22 d. „Lietuvos ryte“, patikrinti 36 reabilituotų atvejai. N. Germanas sakė negalįs paaiškinti, kodėl, neradus 20 bylų, 58 asmenų sąrašas sumažėjo ne iki 38, bet iki 36.

Penkiais atvejais įsitikinta, kad įtariamieji asmenys tikrai šaudė žydus, šešiais – vykstant žudynėms, stovėdavo teritorijos karinėje apsaugoje (tarptautiniuose dokumentuose tai laikoma dalyvavimu genocide). Taip pat nustatyta, kad aštuoni asmenys, įvardyti Izraelio ekspertų sąraše, saugojo areštuotus žydus, kurie vėliau buvo sušaudyti. Tai juridiniu požiūriu labiau ginčytini atvejai, be papildomo tyrimo dar nepapriskitini genocidui. Septyniolikos sąraše nurodytų asmenų, kaip pasakė N. Germanas, negalima kaltinti žydų žudymu, nes bylose nėra tai patvirtinančių įrodymų.

Izraelio ekspertai pateikė dar vieną 20 reabilituotų asmenų sąrašą. Jų bylos dabar tikrinamos, bet išvados dar nepateiktos. „Izraelio ekspertai neturi jokių mūsų darbo tikrintojų teisių. Tai tiesiog geranoriška pagalba“, sakė Seimo kancleris Neris Germanas.

Pasak jo, politiniu požiūriu būtina nuodugniai ištirti žydų genocido atvejus, ir Lietuva, net nepriklausomai nuo Izraelio pastangų pagalėti, privalo atsakyti savo žmonėms ir pasaulio visuomenei į visus praeitės klausimus.

Komentuodamas vėl kilusias diskusijas apie žydus šaudžiusių asmenų reabilitavimą, Neris Germanas „Lietuvos rytui“ pasakė, kad tai reali problema ir „iš dalies mūsų pačių apsunkinta“.

„Dar 1990 metais buvo minimos pavardės, kurios dabar įtrauktos į Izraelio ekspertų atvežtą žydų genocidą įtariamų reabilituotų asmenų sąrašą. Tačiau tuomet niekas nesiėmė rimtai tikrinti jų bylų. Mėginama vien atsikirsti, kad mūsų šalyje žydšaudžiai nereabilituojami ir iš viso tai Lietuvos priešų išgalvota problema“, sakė Germanas.

Seimo kancleris priminė statistiką: iki Antrojo pasaulinio karo Lietuvoje gyveno 260,000 žydų ir absoliuti jų dauguma buvo sunaikinta. Bet, anot Germano, niekas kol kas neįsitengebent apytiksliai nustatyti, kiek Lietuvos piliečių dalyvavo žydų genocide.

Nuo 1990 m. reabilituota apie

50,000 pokario metais nuteistų asmenų. Anot Seimo kanclerio, vienas kraštutinumas – teigti, kad tarp jų nėra nė vieno žydšaudžio, tačiau ne mažiau perdėti ir tvirtinimai, jog didelė jų dalis kaip nors susiję su genocidu. „Atkreipiau dėmesį, kad Vakaruose maždaug kas pusmetį spaudoje skelbiami straipsniai, kuriuose mūsų šalis kaltinama pakantumu žydšaudžiams. Tuoj pat neigiamai reaguoja Lietuvoje. Tuomet, žiūrėk, greitai nutinka koks nors antisemitinis išpuolis“, sakė N. Germanas.

Kaip pasakoją Seimo kancleris, dauguma reabilituotų asmenų pokario metais buvo nuteisti pagal 58 straipsnį: „antivalstybinė veikla, valstybės išdavimas“. Du trečdaliai iš šių 50,000 dabar jau mirę. Germano nuomone, griežtu juridiniu požiūriu reikėtų vėl patikrinti visas reabilituotųjų bylas, bet dėl jų skaičiaus tai būtų tiesiog milžiniškas darbas.

Anot jo, tokia problema visai nekiltų, jei pokario metais nuteistuosius būtų reabilitavę teismai, kaip įprasta tarptautinėje teisinėje praktikoje.

Pasak jo, siekiant paskubinti šį procesą, buvo pritaikyti ir kiti darbo metodai, kurie juridiniu požiūriu nėra priimtini. Jis mano, kad pirmiausia reikėtų patikrinti tuos reabilitavimo atvejus, kuriuos aiškiai Aukščiausiosios Tarybos deputato P. Varanausko vadovaujama komisija.

„Iš tiesų kaip tvirtino „Lietuvos ryte“ P. Varanauskas (žr. gegužės 26 d. „Drauge“). –Red.), jo vadovaujama komisija neturėjo galios reabilituoti – ji tik rekomendavo. Tačiau, kaip paaiškėjo, šių rekomendacijų paprastai būdavo paisoma, ir Aukščiausiasis Teismas ir Generalinė prokuratūra netrukus priimdavo atitinkamus sprendimus“, sakė N. Germanas. Pasak jo, Aukščiausioji Taryba šią komisiją sukūrė todėl, kad norėta pagreitinti reabilitacijos procesą.

Kaip pasakoją Seimo kancleris, Generalinė prokuratūra tvirtina atsisakiusi reabilituoti 120 asmenų. Aukščiausiasis Teismas atmetęs apie 700 reabilitacijos prašymų. Tačiau, N. Germano nuomone, ši statistika, matyt, nėra labai tikslė, nes kitame Generalinės prokuratūros rašte nurodoma, jog Lietuvoje iš viso atsisakyta reabilituoti per tūkstantį asmenų, nors anaipol ne visais atvejais dėl dalyvavimo žydų genocide.

Ligi šiol atšaukta penkių asmenų reabilitacija. Jie visi jau mirę. Pasak N. Germano, išvengta juridinių ginčų tik todėl, kad pavyko susitarti su šių asmenų vaikais ir jie sutiko grąžinti tėvams išduotus pažymėjimus.

Teisingumo ministerija pateikė Seimui reabilitacijos įstatymo pataisų projektą. Tačiau Aukščiausiasis Teismas nepritaria nuostatai, kuri numato, jog atimti reabilitaciją bus galima ne vien teisiniu būdu. Germanas taip pat linkęs manyti, kad jei jau reabilitacija buvo atliekama ne itin preciziškai, tai bent atvirkštinis procesas turėtų būti neprieikštinai tvarkomas.

Vilniuje, gegužės 20 d. Lukiškių aikštėje buvo pašventintas paminklinis akmuo nežinomajam partizanui. Kovotojų prieš okupaciją paminėjimas tą dieną buvo pradėtas šv. Mišiomis Arkikatedroje.

Nuotr. P. Lileikio

Vilniuje minėjo pasipriešinimą okupacijai

Vilnius, gegužės 22 d. (LR) – Šeštadienį, gegužės 20 d. Vilniuje buvo paminėtas Lietuvos pasipriešinimo okupacijai 50-osios metinės, rašo „Lietuvos rytas“.

Renginiai prasidėjo 11:30 val. ryto Arkikatedroje šv. Mišiomis, kurias aukėjo Lukiškių kalėjimo kapelionas kunigas Pranas Sabaliauskas. Jis paragino pasimelsti už visas Lietuvos moteris ir vyrus, kurie už savo Tėvynę paaukojo gyvybę ir sveikatą. „Šiandien sunku įvertinti jų auką, sudėtą ant Tėvynės aukuro. Toje didvyriškoje kovoje jie norėjo parodyti pasauliui, kad mes priversti kurti savo ateitį tokią, kokią mes norime, o ne padiktuatą pavergeju. Dėl to kentėjo nekaltai ištremti į Sibirą vyrai, moterys ir vaikai“, kalbėjo kun. Sabaliauskas.

Jis taip pat priminė: „Lietuvai atgavus laisvę, daugelis vėl pradėjo žiūrėti į Rytus, ilgetis ankstesnių laikų, kai visi galėdavo ligi soties vogti.“

Vilniuje vyko tautinių kultūrų šventė

Vilnius, gegužės 18 d. (LA) – Gegužės 17 d. Vilniuje prasidėjo tautinių kultūrų šventė, rašo Linas Kontrimas „Lietuvos aide“. Šventę surengė Rytų Lietuvos kultūrinės veiklos centras kartu su Regioninių problemų ir tautinių mažumų departamentu. Tokia šventė vyksta jau antrą kartą.

Konferencijoje „Lietuva ir kaimynai šiandien“ kalbėta apie Lietuvos dabarties ir praities kultūrinius ryšius su Lenkija, Baltarusija, Rusija ir kitomis šalimis, parodytas filmas apie tautines mažumas, gyvenančias Lietuvoje. Kitomis dienomis koncertavo ukrainiečių, vokiečių, rusų, žydų, lietuvių, estų, baltarusių, čigonų, lenkų, armėnų, karaimų, totorių, graikų kolektyvai.

Šventės rengėjų Rytų Lietuvos kultūrinės veiklos centro darbuotojas Juozas Žitkauskas minėjo, kad rengti tokias šventes nėra paprasta, nes daugelis tautinių mažumų organizacijų dirba labai uždarai.

„Sandraugos“ draugijos pir-

Dabar, kai nebeliko ko vogti, vieni kitus pradėjome prievartauti, smaugti“.

Kunigas išreiškė susirūpinimą, kad tarp susirinkusiųjų labai mažai jaunimo. „O kas, jei ne mes, rūpinis Tėvyne, mūsų senelių papročiais?“ klausė kunigas.

Antrą valandą po pietų buvo surengtos eitynės Gedimino prospektu nuo Katedros iki Lukiškių aikštės. Lukiškių aikštėje pašventintas paminklinis akmuo nežinomajam partizanui.

Lietuvos operos ir baletų teatro įvyko vakaras „Laisvės amžina ugnis“, kuriame dalyvavo valstybinis dainų ir šokių ansamblis „Lietuva“, Operos ir baletų teatro orkestras. Teatro fojė veikė paroda Lietuvos pasipriešinimo kovoms prisiminti.

„Vilniaus“ kino teatre buvo pristatytas dokumentinis kino filmas „Baladė apie Daumantą“ bei „Requiem“, skirtas Taurų apygardos vadui Faustui.

Užsienio lietuviai vis tiek negalės atgauti nuosavybės

Vilnius, gegužės 25 d. (AGEP) – Neeliniame Seimo posėdyje trečiadienį buvo svarstyta pataisų įstatymui dėl piliečių nuosavybės ir išlikusių nekilnojamojo turto teisių. Nuo šiol namai, jų dalys ar butai savininkams bus grąžinami natūra, jeigu juose gyvenantiems nuomininkams yra suteiktos kitos gyvenamos patalpos, rašo „Lietuvos rytas“.

Pasak šias pataisas pateikusių LDDP atstovų, dabar bus išplėtos savininkų teisės, nes jie galės atgauti mokesčių, sveikatos, kultūros ir ryšių įstaigoms perduotus, tačiau pagal paskirtį nenaudojamus namus, o už negrąžintą nuosavybę galės būti kompensuojama žemės sklypais, mišku, kitais nenaudojamais pastatais. Tiesa, kompensacijų dydį nustatys ne rinkta, o vyriausybė komisija.

Opozicija teigia, kad šios pataisos prieštarauja Konstitucijai, nes jomis pažeidžiama nuosavybės teisė. Vyriausybė pateikė savo pataisas, iš kurių dviem ypač prieštaravo opozicija. Pagal vieną iš jų, turto savininkui mirus arba jam nesant Lietuvos piliečiu, teisė į išlikusį nekilnojamąjį turtą bus suteikiama tik nuolat Lietuvoje gyvenantiems to savininko giminiams, pagal antrą, pinigine kompensacija už žemę bus mokama tik tuo atveju, kai tos žemės nebeįgalima grąžinti natūra.

Pirmąją nuostatą ypač kritikavo tautininkai, nes ji atima teisę į nuosavybę užsieny gyvenantiems lietuviams. Balsuojant Seime, pataisoms pritarta LDDP frakcijos balsais.

– Grozne, Čėčėnijoje, Rusijos ir dviejų čėčėnų grupių derybos ketvirtadienį staiga nutrūko, Rusijos delegacijai pasitraukus nuo derybų stalo. Rusijos pareigūnai vėliau paaiškino, kad delegacija padarė pertrauką, kad galėtų pasitarti su kariuomenės vadovais, ir kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Organizacijos suorganizuotos derybos už kelių dienų vėl prasidės. Rusijos delegacijos vadovas Nikolaj Semionov pareiškė: „Gerai tas, kad derybos jau prasidėjo“.

Čėčėnai atremia rusų puolimus

Vilnius, gegužės 18 d. (LA) – Čėčėnijoje karas tęsiasi, pasakė Čėčėnijos informacijos ministras Movladi Udugov gegužės 17 dieną. Kaip rašo Juozas Glinskis „Lietuvos aide“, atremtas rusų puolimas prie Seržen Jurt, mūsų truko tris su puse valandos. Abi pusės patyrė didelių nuostolių. Rusai traukia naujų jėgų, vėl ruošiasi pulti.

Toliašaude artilerija apšaudytas Bamutas. Sustiprėjo aviacijos antskrydžiai. Pietinės gyvenvietės bombarduotos vaikuominėmis, fosforinėmis, adatinėmis ir šrapnelinėmis bombomis. Tokie bombardavimai tapo norma, sakė M. Udugov. Rusai nepaiso savo pačių pasirašytų konvencijų, kurios tokius masinio naikinimo ginklus kategoriškai draudžia.

Korespondentai praneša apie Maskvos bandymus sustiprinti visą Čėčėnijos pasienį. Ne tik su Dagestanu ir Ingušija, bet ir su Gruzija. Britanijos BBC radijas gegužės 17 d. naktį pranešė, kad kaip tik Gruzija tiekianti čėčėnams ginklus. Nors Gruzijos saugumo atstovas šią informaciją paneigė, tačiau žurnalistas tai neitlikino. Pasak jų, ginklus čėčėnai perka ir iš gruzinų, ir iš

azerbaidžanų, ir iš kitų, iš toliau atvykusių ginklų pirklių. Lengviausia esą gauti ginklų ir šovinių iš pačių rusų. Radijo „Svoboda“ korespondentas stebėjo, kaip Grozne rusų kareivis pardavė čėčėnui kulkosvaidžio šovinių dėžę. Mieliausiai priimamas „pinigas“ – degtinė. Už ją gali bet ką nupirkti ir bet kur pravažiuoti, nors ir su tanku, sakė korespondentas.

Gegužės 17 d. Baltijos žinių agentūra BNS išplatino pranešimą apie Rusijos Užsienio reikalų ministerijos reakciją dėl Čėčėnijos informacijos centro atidarymo Kaune. Aukštas Rusijos diplomatas, nepanorėjęs skelbti savo pavardės, BNS korespondentui sakė, kad „bet kurio atveju, vietinės valdžios bei Lietuvos opozicijos lyderio dalyvavimas greičiausiai privers mus galbūt per porą dienų atitinkamai reaguoti“.

Lietuvos Seimo opozicijos atstovė Rasa Rastauskienė pateikė tokį Vytauto Landsbergio komentarą: „Informacijos centro paskirtis – informacija. Jeigu dabartinės Rusijos diplomatai pasisako prieš informaciją, tai liudija, į ką krypta tos šalies reali santvarka“.

„Mažeikių nafta“ pergyvena krizę

Vilnius, gegužės 22 d. (LR) – Akcinėje bendrovėje „Mažeikių nafta“ gegužės 19 d. lankėsi naujasis Lietuvos energetikos ministras Arvydas Kostas Leščinskas ir Muitinės departamento generalinis direktorius Vitalijus Gerzonas. Iš sostinės atvykę pareigūnai tarėsi su įmonės vadovais, vėliau atskirai susitiko su gamyklos specialistais.

Kaip žinoma, didelį samysį „Mažeikių naftoje“ sukėlė balandžio 25 d. vyriausybės nutarimas „Dėl mokesčių už naftos produktus, pagamintus akcinėje bendrovėje „Mažeikių nafta“, surinkimo tvarkos“. Manoma, kad tai paskatino jos generalinį direktorių Bronislovą Vainorą palikti įmonę. Gegužės 11 d., nematydamas galimybių, kaip šį nutarimą vykdyti, Mažeikių muitinės viršininkas Gintautas Naujalis irgi pasiprašė atleidžiamas iš darbo.

Laikiniai einantis įmonės generalinio direktoriaus pareigas Gediminas Kiešus pasakė, kad naujojo ministro apsilankymą įmonėje trečią jo darbo Energetikos ministerijoje dieną jis sieja su viltimi, kad ministerija skirs naftos perdavimo įmonei deramą dėmesį. Į klausimą apie pagarsėjusio nutarimo padarytą žalą, jis atsakė, jog per dvi gegužės mėnesio savaites realizuota keturis kartus mažiau naftos produktų nei per tą patį laiką balandžio mėnesį.

Kalbėdamasis su žurnalistais, ministras A. K. Leščinskas konstatavo, kad „Mažeikių nafta“ šiuo metu patiria ir gamybos, ir realizavimo krizę. Lietuvos rinką užpildo užsienietiški naftos produktai ir trūksta lietuviškos produkcijos. Pasak Leščinsko, įmonės problemos sietinos ne tik su minėtu vy-

– Lietuvoje praėjusią savaitę buvo šilta. Savaitgaliai numatomas lietus su perkūnija ir 24 C (75 F) temperatūra.

KALENDORIUS

Gegužės 27 d.: Šv. Augustinas iš Canterbury, vyskupas (mirė 604 m.); Genadijus, Brnonas, Neringa, Žymantė. 1917 m. Petrapilyje įsisteigė Lietuvos Seimas.

Gegužės 28 d.: Septintas Velykų sekmadienis; Justas, Jogirdas, Rima.

Gegužės 29 d.: Kapų puošimo diena – Memorial Day (JAV); Teodozija, Magdalena, Erdvilė. 1877 m. gimė poetas, filosofas, Lietuvos diplomatas Oskaras V. Milašius.

Gegužės 30 d.: Joana Arkietė, Ferdinandas, Vyliaudas, Jazmina.

Gegužės 31 d.: Šv. M. Marijos Apsilankymas; Petronėlė, Angelė, Gintautas, Agilė. 1845 m. gimė rašytoja Žemaitė – Julija Beniuševičiūtė-Žymantienė.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

KORP! GIEDRA SVEIKINA PREMIJOS LAUREATĘ

Korporacijos „Giedra“ valdyba, JAV-bėse, visuotinu narių priitarimu, skiria kasmet premiją, iškilijai lietuvei moteriai, pasižymėjusiai Krikščioniškų idealų tarnyboje.

Kasmetinės premijos mecenatas yra prelatas dr. Juozas Prunskis.

Šiuolaikinė Korp! „Giedra“ pirmininkė — Raminta Marchertienė.

1995 metų premija paskirta „Dienovidis“ redaktorei Lietuvoje, Aldonai Žemaitytei, kuriai skiriamas ir šis, Korp! „Giedra“ veteranės, Jadvygos Damušienės, parašytas žodis.

Esi Tu, ta, kuri savam lietuviškam pasauliui, pavargusiam, prisotintam melu, apgaule ir karčia buitimi, skleidai Tiesos Tu žodį ir Viltį gavini.

Išugdė Tave Motina Tėvynė mūsų, kai meilės kupina Tavo širdis, kaip mūsų, kaip mūsų, nors atskirtoms ir nuotolio, ir laiko esame nuo jos.

Tu savo žemės širdį jausdama, stovi sargyboj jos šventai, kaip mes, kaip mes, nors ir išsklidusios pasaulio plačiojo kraštuos.

Ir siekdama Tiesos viršūni, ir eidama per kalnus melo ir apgaulės, ir karčią buitį mūsų Tėvynės keldama, pasieki mūsų širdis Tu.

Todėl, šiandien, Tave mes imame į savo širdies glėbį, dėkdam Tau už brangų Tiesos žodį, ir Meile Lietuvai paženklinu keliu, mes sieksime Tėvynei gerbūvio kartu.

Linkėdamos sėkmės ir daug gausios Dievo Palaimos, spausdinto Tavo žodžio dirvoje, „Giedra“ su savo šūkiu „I kalnus, i viršūnes“, (nukaltu mums Šalkauskio, tautos filosofo garbaus) lydės Tave i aukštumas, kovoj su blogiu mūsų Tėvynėj' ir dirbsime vieningai — krikščioniškai šviesiam tautos rytojui.

1995 metų iškiliausiąją tautietę sveikindamos linkime sveikatos ir ištvermės sunkiame spaudos darbe.

Korp! „Giedra“
Ateitininkės-visuomenininkės

A.A. KUN. ALFONSO LIPNIŪNO PAMINĖJIMAS

Š.m. kovo 18 d. Panevėžyje vyko kun. A. Lipniūno 90-metis ir 50-osios mirties metinės. Tai visos Lietuvos ateitininkų diena. Iškilmės dalyvavo ateitininkų atstovai bei jų globėjai iš įvairių Lietuvos kampelių. Atvyko ir ateitininkų vadovai iš Vilniaus, Kauno, net iš užsienio Ateitininkų federacijos vadas. J. Polikaitis.

Iškilmės vyko Panevėžio katedroje, vyskupo K. Paltaroko kriptoje.

Antalieptės klebonas Algis Daukyns atsivėžė kun. A. Lipniūno portretą. Pasisakyme jis pridūrė: „Jo dvasia maitina mano kunigystę. Manau, kad skaidri, tauri A. Lipniūno šypsena svarbi ir jaunimui“.

Iškilmės vadovavo Albina Saladūnaitė, Panevėžio vyskupijos ateitininkų vadovė. Paminėjimą pradėti pakvietė vyskupas Juozas Preikšas. Šis pasiūlė visiems drauge sukalbėti Tremtinių maldą iš kun. Ylos maldaknygės. Aktorius Keleris paskaitė ištrauką iš kun. Lipniūno gyvenimo. Po to kalbėjo katedros klebonas prel. Juozapas Antanavičius. Jis priminė gražią bendrystę vysk. K. Paltaroko ir jauno kun. A. Lipniūno. Vyskupas įžvelgė jo kilnią sielą ir net ateityje buvo numatęs, kaip savo ipėdinį. Tačiau kitaip likimas lėmė. Tik jo palaikai buvo parvežti ir palaidoti Panevėžio katedros šventoriuje. Klebonas J. Antanavičius ir šį vyskupo Paltaroko prašymą įvykdė.

Katedroje vysk. J. Preikšas, drauge su dviem kunigais, 11 val. aukėjo šv. Mišias. Visi dalyviai pasimeldė.

Po to ant jo kapo buvo uždegta žvakutė. Visi sugiedojo „Viešpaties Angelas“ ir Ateitininkų himną. Klebonas J. Antanavičius papasakojo prisiminimus apie vysk. K. Paltaroką ir kun. A. Lipniūną.

Grįžus į vyks. K. Paltaroko kriptą, buvo atlikta programėlė. Pietums visi buvo pakviesti į katedros ūkinio pastato salę.

Papietavę dar galėjo apžiūrėti parodėlę. Tai buvo Joniškėlio K. Bizausko vardo kuopos pagaminti įvairūs eksponatai. Pora albumų: vienas — iš nuotraukų popiežiaus atsilankymo Lietuvoje, kitas — ateitininkų veiklos atspindžiai. Nemažai buvo piešinių įvairiomis temomis: „Liudykim Kristų“, „Kristaus prisikėlimas“, „Velykė“ ir piešiniai — atvirukai, skirti sveikinimams. Atskiri eksponatai: prakartėlė, žibintuvėlis, kaukės, įstiklinti mediniai stoveliai paveikslėliams ar nuotraukoms ir kt.

Po pietų pertraukos vyko diskusijos. Jaunimas pasiskirstė atskirais būreliais ir svarstė 3

Jaunučių ateitininkų stovyklos vadovė — programų vadovė dr. O. Daugirdienė, psichologijos užsiėmimų vadovė P. Domanskienė ir dramos mokytoja Silvija Radvilienė kviečia visus jaunučius Dainavoje stovyklauti š.m. liepos 9-22 d.

Velykė aplankė mažiausius Čikagos jaunučius ateitininkus. Iš k. — Marius Aleksa, Vygis Kunčas, Gintarė Radvilaitė, Velykė — Silvija Radvilienė, Viktorija Vaznelytė, Saulius Valaitis ir Dainius Fabianovich.

VELYKĖ IR VERBOS

Balandžio mėnesio susirinkimas buvo neeilinis Čikagos Daumanto-Dielininkaičio kuopoje, nes pas pačius mažiausius jaunučius atkeliavo daugelio girdėta, senelių nupasakota, bet labai retai matyta viešnia — Velykė!

Gal akylesni ir vyresni stebėtojai būtų atpažinę Silviją Radvilienę, bet iš nustebimo išsižioję mažyliai matė tik skarele ryšintą, lininiais marškiniais ir kaitętu sijonu pasipuošusią, gražią ir gerą Velykė. Atėjo su velykinių gė-

rybių krepšeliu. Ir ko ten nebuvo! Vaikai rado spalvingų margučių, ką tik išsprogusių forsintijos šakelių ir, žinoma, saldumynų.

Vyresnieji vaikai, išsiskirstę savo būreliuose, tuo metu su vadovais kalbėjo apie lietuviškus Velykų papročius. O kad šnekos taptų gyva, vaizdžia patirtimi, visa kuopa susirinkusi kartu darė Vilniaus verbos. Šį projektą labai gražiai pravedė vadovė Dana Mikuzienė.

Ona Daugirdienė

RYŠIAI SU GARLIAVOS LUKŠOS GIMNAZIJA

Čikagos Daumanto-Dielininkaičio kuopa kasmet praveda vajų — rinkliavą kuriam nors geram tikslui. Šįmet nusprendė paremti Garliavos Juozo Lukšos gimnaziją, nes dalinamės bendru vardu (partizano Lukšos-Daumanto) ir taip pat džiaugiamės gimnazijos pastangomis vadovautis katalikiškais principais.

Taigi sausio ir vasario mėn. paskelbė mokyklinių reikmenų rinkliavą. Susirinkom ir supakavom dvi didžiules siuntinių dėžes, kurias tuoj pat išsiuntėm. Gegužės 23 dieną gavome gražų padėkos laišką iš gimnazijos direktoriaus Vidmanto Vitkausko. Didelę dalį rašymo priemonių išdalino mokiniais. Vertingus kompiuterus įteikė moksle ir įvairioje veikloje pasižymėjusiems mokiniams, o po vieną tušinuką ir pieštuką įteikė mokytojams.

Kai kurias kitas priemones perdavė gimnazijos raštinei, J. Lukšos muziejui, katalikiško ugdymo centrui, bibliotekai, jaunimo centrui ir dailės studijai. Idomu buvo skaityti, kad gimnazijoje dirbantis kun. A. Žukauskas ir tikybos mokytoja A. Sideravičiūtė ruošiasi organizuoti ateitininkų būrelį, kuris organizuoja ekspedicijas į partizaninių kovų vietas ir susitikimus su buvusiais laisvės kovų kovotojais.

Nors ryšį su gimnazija pradėjo jaunučiai, bet direktoriaus išreikšta viltis tetampa išsūkiu mūsų moksleiviams. Ateinančiais metais, raginu visus moksleivius ir jų globėjus ruošti projektus, vesti susirašinėjimus ir labai aktyviai bendrauti su Garliavos moksleiviais ateitininkais. Kokia puiki proga kuopose išdirbti praktiškas veiklos užduotis, išgyti naujų pažinčių ir draugų Lietuvoje, taip pat moraliai ir materialiai paremti idėjos brolius!

Adresas: Garliavos Juozo Lukšos gimnazija, S. Lozoraičio 13, Garliava 4316, Lietuva. (N.B. Lozoraičio gatvė anksčiau vadinosi Remontininkų).

Ona Daugirdienė

MOKSLEIVIŲ STOVYKLA

Moksleivių ateitininkų (9-tos — 13-tos klasių) vasaros stovykla Dainavoje vyks š.m. birželio 25 — liepos 9 d. Registracijos lapai gaunami paskambinus Danai Grajauskaitei, tel. 416-534-8544. Dana suteiks ir platesnes informacijas. Užpildyti registracijos lapai turi būti sugrąžinti registratorei iki birželio 16 dienos. Visi moksleiviai ateitininkai ir jų draugai maloniai kviečiami pasinaudoti galimybe pastovyklauti gražioje Dainavos aplinkoje.

KORP! GIEDRA SUSIRINKIMAS

Korp! Giedra susirinkimas sekmdienį, birželio 4 d., 10 val. ryto vyks PLC skaitykloje prie „Bočių“ salės. Tarp įvairių reikalų, bus kalbama apie tai, kaip parinkti moterį, pasižymėjusią krikščioniškų idealų tarnyboje, ateinančių metų premijai.

Kab. 312-735-4477
Rez. 708-246-0067 arba 708-246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. DOMAS LAPKUS

Praktika su
Dr. McEligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100

10 W. Martin, Naperville
708-355-8776

Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. ELIGIJUS LELIS

AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
15505 — 127 St.
Lemont, IL 60439

Tel. 815-723-0353

7600 W. College Dr.
Palos Heights, IL 60453

Tel. 708-361-0010

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS

DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills

Tel. (708) 598-2131

Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS

SEIMOS DAKTARIS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 — 127 St., Lemont, IL 60439

Prieklaus Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą

Tel. (708) 257-2265

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE

Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD

Chicago 312-726-4200
Elyon 708-622-1212

McHenry 815-344-5000, ext. 6506

EVERGREEN PARK X-RAY

DR. E. RINGUS RADIOLOGAS

9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500

Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS

DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153

Tel. 708-531-1113

Valandos pagal susitarimą

LINAS A. SIDRYS, M.D.

Ophthalmolog/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave
Chicago Ridge, IL 60415

708-636-6622

4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. KENNETH J. YERKES

DR. BOB DOKHANCHI

Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL

Tel. 312-735-5556

4707 S. Gilbert, LaGrange, IL

Tel. 708-352-4487

Kab. tel. 312-586-3166

Namų 708-381-3772

DR. PETRAS ŽLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val. pirmadienį ir ketvirtį, 3°, p.p. — 6 v.p.p.

Kilomis dienomis — susitarus

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, pažymima, iki kada yra užimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant i Lietuva			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
Užsakant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.000	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė
Administratorius Pijus Stončius

Moderatoriai kun. Viktoras Rimšelis, MIC

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
- Redakcija straipsnius taisydo savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st

Tinley Park, IL 60477

(708) 614-6871

Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ

DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.

Matteson, IL 60443

Tel. 708-748-0033

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
5540 S. Pulaski Rd.

Tel. 312-585-2802

Pirmd. 9 v.r. - 7 v.v., antrd., trečd. ir penkt. 9 v.r. - 3 v.p.p., ketvd. 10 v.r. - 7 v.v. Seštd. ir kt. dienomis reikalingas susitarimas.

Prilima „Medicare Assignment“.

Sumokama po vizito.

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirmd. 3 v.p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir seštd. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6969 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR

ISSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v.v. iškryrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS

gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2609

Valandos pagal susitarimą

Vakaris ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

7722 S. Kedzie, Chicago 60652

Tel. 312-434-2123

Pirmd. 2 v.p.p. - 7 v.v., antr. 9 v.r. - 12. ketvd. 12 - 4 v.p.p., penktid. 12 - 6 v.v.

Cardiac Diagnosis, Ltd.

3000 N. Halsted

Chicago, IL 60657

Tel. 312-296-3600

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS

CHIRURGIJA

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave

Tel. (708) 598-4055

VIEŠPATIE, ATEIK!

Paskutinio sekmadienio prieš Sekmines skaitiniuose išryškėja Bažnyčios ir mūsų ilgesys, neteisingume skėstantiame pasaulyje laukiant Kristaus antrojo atėjimo, kai jis pagal ju darbus atlygins ir Dievui ištikimiesiems, tie ir priešams. Padėti tiek mums, tiek ir šimtmečius prieš mus gyvenusiems krikščionims išlikti ištikimiesiems Priskelbusiame Kristui tikėjimą išbandančiose sąlygose, Bažnyčia pateikia tris skaitinius iš Šventojo Rašto.

Evangelijoje (Jono 17:20-26) girdime Jėzaus maldą už tuos, kurie ateityje į jį įtikės: kad jie būtų viena su juo ir su Tėvu ir kad jie „būtų su manim ten, kur ir aš; kad jie pamatytų mano šlovę, kurią esi man suteikęs“, ir kurią Jėzus „perdavė jiems“.

Čia svarbu pažymėti, kad šv. Jono Evangelijoje, Jėzus šlovės nesupranta tik kaip triumfo ir jo gyrimo, kuris būtų išreiškiamas pompastiškais manifestacijomis. Jėzus šlovę neatskiriama suriša su kančia, kylančia iš ištikimybės Tėvui pasaulyje, kuris tačiau tuo tarpu valdomas tų, kurie Tėvo nepažįsta.

Šv. Jono Evangelijoje Jėzus per paskutinę Vakariene taria: „Tėve, atėjo valanda! Pašlovink savo Sūnų, kad ir Sūnus pašlovintų tave“ (Jn 17:1). Jėzaus supratimu, jo galia šlovinti Tėvą (t.y., išreikšti jam visiška meilę ir ištikimybę, tobulai vykdančią jo valią) priklauso nuo jo Tėvo meilės pareiškimo jam, todėl matydami jam pačiam atnešančių sunkų kančios – ištikimybės išbandymo laiką, prašo Tėvo, kad specialiai leistų pajusti jo meilę – kad jį „pašlovintų“, nes tai jį sustiprins jo uždaviniję.

Taip pirmame skaitinyje iš Apaštalo Darbų (Apd 7:55-60) matome šv. Steponą, kankinio mirties metu žvelgiantį į dangų ir regintį „Dievo šlovę ir Jėzų, stovintį Dievo dešinėje“. Tai jį sustiprino taip, kad persekiojams jį užmušant akmenimis, Jėzus kaip Žmogaus Sūnaus (t.y., pasaulio pabaigę ateinančio atstatyti tei ingumą „naujojoje žemėje ir danguje“) regynas padėjo jam mirties metu atiduoti savo sielą (kaip ir Jėzus padarė), tariant: Viešpatie Jėzau, priimk mano sielą! Be to, mirdamas, šv. Steponas, kaip ir Jėzus, atleido savo kankintojams: „Viešpatie, nepasikaitk jiems šios nuodėmės!“

Iš tiesų tiek čia, persekiojima dėl ištikimybės Kristui kenčiančio Stepono vaizde, tiek ir antrame skaitinyje, kuris yra paimtas iš Apreiškimo knygos (surašytos persekiojimą kenčiančiai tikinčiųjų bendruomenei, norint sustiprinti jų pasitikėjimą Kristumi), matome, kad krikščionių viltis ir pasitikėjimas šlovinguoju Kristumi, kaip pasaulio pabaigoje ateinančiu Žmogaus Sūnumi, išsipildo: jis ateina pas jo besisaukiantį tikintįjį. Matome, kad Jėzaus malda už tuos, kurie ateityje jį įtikės, tikrai pildosi: vienybėje su šlovinguoju Kristumi, jie pas Tėvą ir jį ateina tuo pačiu keliu kaip Jėzusėjo: Dievas juos „pašlovina“, stiprindamas juos savo meilės vizijoje, ir jie atlaiko „išbandymą“, kenčiamuose likdami ištikimi Kristui.

Antrame skaitinyje, iš Apreiškimo knygos (Apr 22:12-14, 16-17, 20), šv. Jono regėjime Jėzus tikinčiuosius užtikrina, kad iš tikrųjų, net labai tikėjimą išbandančiose sąlygose, išgyvenant nelaimės, persekiojimą dėl Kristaus, kai atrodo, kad ne tik Jėzus, bet ir pats Dievas yra toli, Jėzus jiems prisistato jau pažįstamais Senojo Testamento įvaizdžiais: „Aš esu Dovydo atžala ir palikuonis, žerinti aušrinę žvaigždę!“ Padėdamas persekiojami bendruomenei suprasti savo vietą šimtmečiais besivystančiame Dievo plane, Jėzus prisistato ir kaip senovėje Dievo išsirinktosios tautos šauniausio nario karaliaus Dovydo palikuonis, ir kaip naują dieną žadanti aušrinė žvaigždė.

Toliau yra pinami įvaizdžiai iš Senojo Testamento pranašų regėjimų, kai Dievas kvietė visus, kurie trokštė, ateiti prie vandens, kuris nieko nekainuoja, ir iš Naujojo Testamento, kai Jėzus Samarietėi siūlė gyvojo vandens: „Dvasia (t.y., Dievo Dvasia Senojo Testamento pranašuose) ir sužadėtinė (t.y., Dievo numylėtinė, jam ištikimi išlikusieji šventieji)“ kviečia tikintįjį „Ateik!“ Ir kas girdi (t.y., tie, kurie yra atviri Dievo kvietimui), teatsiliepia (į Dievo Dvasios ir šventųjų kvietimą), su jais kartu Kristų pasikviesdami: „Ateik!“ „Ir kas trokštė (būtent, teisingumo, gerumo, Dievo), teateina, ir kas nori, tesisemia dovanai gyvybės vandens“.

Kai pasijuntame bejėgiai ir Dievo apeisti – ar ligoje, ar

Caracas, Venesueloje, š.m. balandžio 24 d. lankantis Lietuvos premjerui Adolfui Šleževičiui, Venesuelos valstybės Panteone buvo pagerbtas Pietų Amerikos išlaisvintojas Simonas Bolívaras, prie jo karsto padedant vainiką. Iš kairės: Lietuvos specialusis įgaliotinis ambasadorius Vytautas Dambraiva ir A. Šleževičius.

ČERNOBYLIO PAVOJUS DAR NEPRAĖJĘS

IGNAS MEDZIUKAS

Atominė energija šiandien pajungta ir naudojama daugelyje šalių naudingiems tikslams pramonėje, aviacijoje, laivyne. Tačiau su ja reikia elgtis labai atsargiai, nes įvykus katastrofai, radioaktyvių dulkių debesys gali nunešti daug tūkstančių mylių.

Antrame pasauliniame kare JAV numestos atominės bombos privertė japonus kapituoliuoti. Hirošimoje numesta (1945.08.06) atominė bomba nužudė 80,000 žmonių ir sužeidė apie 100,000. Sužalojo pastatus 4 km spinduliu ir dar 6-7 km nuotolyje padarė žymių nuostolių. Panašiai buvo ir Nagasaki mieste.

Prisimename, kaip prieš keletą metų Černobylio atominėje elektrinėje įvyko nelaimė, dėl kurios nukentėjo daug žmonių ir kuri įvarė baimės daugelyje Europos šalių. Neseniai grupė mokslininkų lankėsi Ukrainoje ir, gavusi leidimą, susipažino su

kenčiamais kitus gyvenimo sunkumus, ar kai stengiamės padėti pagalbos reikalingiesiems, bet sutinkame per daug kliūčių – tikėjimas mums primena, kad Dievo Dvasia ir šventieji mus kviečia prie Kristaus. Ir kai tik mes su jais kartu Kristui tarsime „Ateik!“ jis ateis ir mus stiprins, kad liktume jam ištikimi.

Aldona Zailskaitė

šios elektrinės padėtimi. Ka mokslininkai patyrė? Jie rado, kad čia yra grėsminga aliarmojuanti padėtis. Reaktorius Nr. 4 buvo palaidotas betono sarkofage, kurio atramos gali bet kuriuo metu sugniužti, ir vėl gali įvykti panaši katastrofa, kaip įvyko prieš keletą metų, kai daugybė žmonių nukentėjo nuo radiacijos. Dėl staigaus sprogimo nuolaužos gali prasiveržti pro sarkofago sienas, kuriomis yra izoliuotos reaktoriaus Nr. 4 liekanos. Antra galimybė, skaldą gali pasiekti reaktorių Nr. 3, kuris yra šalia jo ir veikia visu apkrovimu. Tai sukeltų panašią katastrofą, kaip buvo anksčiau.

Mokslininkų išvadų dokumentai Europos komisijos buvo viešai neskelbiami, nes ši komisija derasi su Ukrainos politikos vadovais dėl kainos apšvarinti Černobyli. Vakariečiai, bijodami, kad vėl neįvyktų katastrofa, nori, kad visa atominė elektrinė būtų tuojau uždaryta. Mokslininkų nuomone, uždelsimas laikas priartina neišvengiamą pavojų. Bet Ukrainos valdžia nesutinka su tokiais reikalavimais, kol negaus reikalingos piniginių paramos ir pagalbos atstatyti panašaus galingumo elektrinę jėgainę.

Išvados dėl Černobylio atominės elektrinės buvo pateiktos tarptautinei ekspertų komisijai, kurios nariai prisiekė laikyti paslaptį. Išvados buvo tiek

bauginančios, kad numatytos tuo reikalu spaudos konferencijos Paryžiuje ir Londone buvo atšauktos. „Tai didelis skandalas, kai Europos žmonių saugumas laikomas paslaptimi“, – pasakė vienas asmuo, nenorįs, kad jo pavardė būtų minima. „Šis raportas galbūt bus padėtas ant lentynos ir užmirštas“.

Kaip rašo „Manchester Guardian“, raporte įspėjama, kad pavojus yra realus, galįs sukelti pasekmes, panašias kaip buvo prieš devynerius metus. Tada apie du milijonai žmonių nukentėjo nuo pasklidusios radiacijos, iššaukiant daugybę vėžio susirgimų. Iš jų daugiau kaip 100,000 jau mirė. Gelbėjimo darbuose dalyvavo per 400,000 darbininkų, pas kuriuos nustatyta, kad dėl to daugiariopai pakilęs susirgimų skaičius. Nemažai buvo mobilizuota vyru ir iš Lietuvos. Jie taip pat patyrė radiacijos pasekmes ir turėjo užmokėti savo sveikata. Dar ir dabar yra gausių vaikų thyrooidinės liaukos susirgimai Gudijoje, Ukrainoje ir Rusijoje. Net ir šiuo metu apie du milijonus žmonių gyvena radioaktyvumu užterštoje teritorijoje.

Panašios konstrukcijos yra ir Ignalinos atominė elektrinė, todėl daromi pasirošimai, jei avarija įvyktų, kad kuo mažiau žmonių nukentėtų.

Mokslininkų grupė, sudaryta iš prancūzų, vokiečių ir britų tvirtina, kad yra 740,000 kūbinių metrų mirtinai radiacija apkrėsto laužo Černobylio sarkofago viduje. Vadinasi – dešimt kartų daugiau, negu pradžioje buvo manoma, ir kad sarkofagas, staiga prakiuręs, gali greitai sugriūti. Išvalyti

Aukštumose pavojinga

Egzistencija nuolatinio dėmesio centre turi savo plusų ir minusų. Kurių pusėje persvara – kartais sunku nuspręsti, bet žmonės linkę į minusus mažiau kreipti dėmesio ir žūbtū užsitikrinti vietą pagrindiniame gyvenimo scenos plane. Proga iškilti virš minios, matyti paklusniai besilankstančias nugaras ir pasirušiusius norus pildyti „žemesniuosius“, visuomet masinio siekti politinės galios, materialinių gėrybių ir kitokio pranašumo.

Pasiekus tą pageidaujamą viršūnę, susiduriama ir su pavojais, nes viršuje vietos yra tik apibrėžtam skaičiui individų, todėl stengiamasi pašalinti jau ten įsitaisiusius, kad kiti galėtų jų vietas užimti. Ne visuomet opozicija pašalinama legaliu būdu. Paprastai, juo aukštesnė pozicija, tuo pavojingesni metodai ją užimančiam išstumti. Geras pavyzdys – JAV prezidentai. Turbūt nedaug Amerikoje buvę prezidentų, kurių gyvybei bent kartą negrėsė mirtinas pavojus. Dažniausiai apsaugai pavykdavo tą pavojų laiku panaikinti, bet ne visada. Du žinomiausi atentatai, pasibaigę dviejų populiarių prezidentų mirtimi. Tai – Abrahamas Lincolnas ir Johnas F. Kennedy atvejais.

Pradeda aiškėti, kad dabartinis prez. Bill Clinton ir jo prezidentinė rezidencija – Baltieji rūmai – sudaro labai parankų taikinį, ypač visokiems teroristams ar su psichiniais trūkumais asmenims. Štai anadien ir vėl vienas vyrras persirgiogino per 10 pėdų aukščio metalinių virbų tvorą, supančią Baltuosius rūmus, bet buvo sargybos sulaikytas. Pernai rugsėjo 12 d. vienas pasikėsintojas nukreipė krintantį savo lėktuvą į Baltųjų rūmų sieną; spalio 29 d. vėl kitas pilietis paleido į juos sūvių salve; tą pačią metų gruodžio 17 d. Baltieji rūmai taip pat apšaudyti... Ypač susirūpinta prezidento ir jo šeimos saugumu po š.m. balandžio 19 d. bombos sprogimo Oklahoma City, todėl dalis Pennsylvania Ave uždaryta, neleidžiant automobilių.

Nepaisant vis naujai išrandamų apsaugos priemonių, iš tikrųjų beveik neįmanoma iš-

vesti atentato, nes prezidentas nuolat maišosi tarp žmonių, yra dažnai apsuptas minios, daug keliauja ne tik savo šalyje, bet ir po svetimus kraštus. Tačiau Amerikos prezidentas nėra vietinietis, atsidūręs tokioje pavojingoje dilemoje. Atentatai prieš įtakingus politikus bei kitus asmenis – tai neatskiriama žmonijos istorijos dalis, neišnykusi iki mūsų dienų. Net šv. Tėvas neišvengė pasikėsimo prieš gyvybę ir dėl to įvykusio „atsakymo“ nuo žmonių, su kuriais taip trokštė bendrauti. Vazinėjimas minioje (nors ir permatomu stogu automobiliu) nėra tas pat, kaip kiekvienam rankos ištiesimas.

Ir kitų kraštų vadai griebiasi įvairių apsaugojimo priemonių. Jeigu oficialių vizitų ir pasirodymų metu pavojų sunkiau išvengti, tai bent privačiame gyvenime stengiamasi sudaryti saugumo įvaizdį. Pvz., Prancūzijos prezidento rezidencija apsupta ne tik stora mūro siena, bet ir nuolatine policijos grandine; Vokietijos kanclerio Helmut Kohl rūmai saugojami aukštų tvorų, piktų šunų ir ginkluotos sargybos; Kanados premjero gyvenvietė pastatyta ant sunkiai užklopiamos uolos; daugumas Japonijos ministrų turi stiprias apsaugas ir patikrinimus prie vartų, o Boris Jelcinas retai gyvena savo bute Maskvoje, mieliau prisilaikydamas nuošalyje „dačioje“ užmiestyje, iš kur važinėja „i darba“. Net Anglijos karalienė savo Buckingham rūmuose nesijaučia saugi, ypač po 1982 m., kai į jos miegamąjį pateko įsibrovėlis.

Besistengiant apsaugoti prezidento ar kurio kito svarbaus asmens gyvybę, paprastai patariama jį labiau izoliuoti, apsupti neprieinamumu, laikyti kiek galima toliau nuo žmonių. Tuo būdu pasikėsintojas pasieks laimėjimą, dar net neišitraukęs ginklo iš kišenės, nepriartėjęs prie taikinio. Jis atima to svarbaus asmens patį veiksmingiausią „įrankį“, būtiną sėkmingam darbui: glaudų sąlytį su žmonėmis.

Kaip gaila, kad mūsų laikais visi nesutarimai, konfliktai ar nuomonių skirtumai tuoj sprendžiami smurto veiksmais...

Černobyli užtruksią 100 metų. Tačiau Černobylio atominės elektrinės direktorius Sergej Parašin pasisakė prieš tą ra-

portą, kaltindamas vakariečius, kad jie vertia Ukrainą būtinai šią elektrinę uždaryti, o nenori skirti kompensacijos.

KARININKAS LEMTIES SIAUTĖJIME

ATSIMINIMAI

Dim. mjr. JUOZAS KRAKAUSKAS

17

Čekistai lagery barakus tikrindavo du kartus: ryte ir vakare. Tikrinant turėdavai atsakyti – vardą, pavardę, tėvo vardą, kada gimęs, str. 58a, kokia bausmė. Taip atsakinėdavai visi – vagys ir generolai, profesorai ir sadistai, ir atsakydavai tiek kartų per dieną, ypač vakare, kiek kartų tikrindavo.

Vieną žiemą vakarą patikrina, o po to kaliniai eina išsėti. Vėl signalas patikrinimui. Ir vėl, ir vėl... Gal septynis kartus.

Tai kokia priežastis šito savotiško išvargusių žmonių kankinimo? Tikrintojams vis vienu per daug. O tai jau labai blogai. Jei vieno trukutį, dar pusė bėdos – tas toli nepabėgs, sniegas ir šaltis sulaukys. Tai iš kur per daug? Gal diversantas, gal aršus priešas? Po barakų patikrinimo „subalansuoja“, „pripliusuoja“ lavoninę (nes žino, kad ten trys lavonai, o lavonai nevaikščioja), ir vis tiek vienu per daug. Gudresniam čekistui ateina į galva, kad reikia patikrinti lavoninę. Tikrina – guli du lavonai. O trečias? Patikrina visus lavoninės kampus, po narais, lavono nėra. Lavonas „išėjo“. Patikrina knygą – „numirėlis“ iš 1-mo barako, kuris nuo lavoninės – apie 100-150 m. Puola tenai ir mato, kad leigysis žmogelis šildosi prie krosnies ir niekaip negali atšilti. Tai tas „lavonas“, kuris tiek baimės sukėlė.

O iš tiesų buvo taip: labai liesas, „pasibaigęs“ žmo-

gelis nustojo kvėpuoti. „Daktaro“ sprendimas – į lavoninę. Kada žmogelį paveikė lauko temperatūra ar kitos jėgos – žmogelis atbudo ir pamatė, kur esąs. Nuvirtęs ant žemės, atsikrapštė duris ir paršliaužė į baraką. „Kelianti“ jam buvo sunku. Buvo žiema. Sniego – sulig kaminu. Tai poliarinės žiemos „triūšas“. Išskasti takai. Tuneliai be stogo. Tokiu tuneliu šliaužė „numirėlis“. Duok Dieve, kad tas nežinomas „numirėlis“ būtų gyvas ir dabar. Šis įvykis rodo, kiek bolševikai anksčiau durtuvais ir plaktukais į aną pasaulį nuvarė žmonių.

Apie mirtį žiemą baigiau ir nenorom turu pereiti į 1953 m. rugpjūtio 1 d. įvykius, kurių „didvyriai“ – Maskvos čekistų mokykla.

„Po komandos „ugnis“, pakyla automatų vamzdžiai ir sėja mirtį. Tai vaizdas, į kurį trumpai pažvelgiu. Jis amžinai liko mano atminty. Matau: priekinės kalinių eilės išsiblaškė – vieni krito ant smėlio dar gyvi, kiti sužeisti. Nukautas žmogus savotiškai griūva. Suspėjau žvilgtelti ir į kpt. Kazaną. Mačiau, kaip kėlė ranką prie kaktos, bet ranka nusviro su visu kūnu. Daugiau aš jo nebebečiau. Kapitonas, praėjęs nepriklausomybės kovas, atsigulė amžino įšalo žemėje.

Salvė pasibaigė. Kas dar galėjo, kitos nelaukė. Visi traukėsi į barakus. Ten ramiau. Aš buvau nukritęs į kelio griovelį, atsikėlęs ieškau pažįstamų veidų. Girdžiu, ltn. Kostkevičius-Kostkus šaukia, kad nusiprausčiau veidą – kruvinas. Aleksandras iš ugniagesių statinės nuprausią veidą.

Ant kelio, prie vartų ir aikštės, mirštančių ir sunkiai sužeistų aimanos. Lengviau sužeistieji pasitraukė į barakus. Ten jiems sava pagalba. Kiek tu nelaimingųjų, suskaičiuoti čekistai neleido. Viskas paaiškės vėliau. Dabar jau paraiškėjo, kodėl atvažiuavo sanitarinė mašina.

Mes, pasitraukę į barakus, jaučiame, kad greit reikės

išeiti. Tvarkomės taip, lyg ilgam išeitume. Pagaliau pasigirsta komanda rinktis prie vartų. Jaunųjų galvažudžių jau nėra, nėra ir nukautųjų bei sunkiai sužeistų: vienas – į ligoninę, o kitus – paruošti.

Paaiškėjo, kam ugniagesių mašina buvo reikalinga – nuplaut kraują nuo kelio. Matyt, čekistai pamiršo, kad kraujas nuo žemės paviršiaus nenuplaunamas. Kraujas susigeria į žemę. Mesėjome tuo plautu, bet labai kruvinu keliu.

Tuoj už vartų – keli stalai, prie kurių išdavikai nurodinėja kaltininkus. Visus suvaro į tundra, prie ežerėlio, ten paruošti kulkosvaidžiai. Vargdieniai dabar visai galvoja – gerai ne vienas. Po 4-5 valandų mus vėl grąžina į barakus. Dabar išsisą para – diena. Naktinei pameinai visus išveda į šachtą. Grįšime ryt rytą. Išėjome tylūs, susikabinę už parankių.

Grįžė iš darbo, lagery radome daug pasikeitimų: nuo langų nuimtos grotos, nuo durų – štangos. Iš barakų išmesta visų nakties „reikalų“ statinė.

Paskelbtas įsakymas: laiškų galima rašyti tiek, kiek nori, gauti siuntinius ir pinigų. Kalinį gali aplankyti artimieji (tėvai, žmonos ir kt.). Paskelbta užskaitos: 1 darbo diena prilygsta 2.3 dienos lagerio.

Senesniam kaliniui pradėjo išiešti gyventi už zonos – tvoros (kaimely) po 4-5 kambary. Už darbą mokės kaip laisviems. Kalinys turi nuolatinį leidimą ir gali nuvažiuoti į Vorkutą, ne toliau. Visos lengvatos likusiems gyviems išpirktos krauju ir kančia žuvusių.

Čekistai, kad užmaskuotų savo žiaurų darbą, keletą lavonų ištempė už vartų ir nufotografavo, atseit, keli jau išsiveržė pro vartus ir juos sekė kiti. Todėl pavar-totas ginklas. Paaiškėjo ir žuvusių skaičius – apie 80 vyrų. Iš lietuvių tarpo – 10 žuvusių...

(Pabaiga)

Dim. mjr. Juozas Krakauskas. Nuotrauka daryta 1938 m., jam baigus Karo mokyklą.

Šie J. Krakauskos atsiminimai, kaip ir anksčiau „Drauge“ spausdintieji St. Balčiūno bei J. Kuliuko prisiminimai, buvo atsiųsti išveivijoti „Kariui“. Žurnalui grįžus į Lietuvą po nepriklausomybės atkūrimo, jie liko nespausdinti.

„Karininkas lemties siautėjime“ autoriui buvo lemta Lietuvos nepriklausomybės žlugimo laikotarpiu dalyvauti visuose, Lietuvos kariuomenės išgyventuose, įvykiuose. Nepasitraukęs į Vakarus, jis neišvengė tremtinių kančiomis pažymėto Sibiro. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Juozas Krakauskas aktyviai reikišias Lietuvos atsargos karininkų veikloje. Vieną kadenciją buvo sąjungos pirmininku, o dabar yra valdybos sekretorius. 1991 m. jam buvo suteiktas dimisijos majoro laipsnis. 1994 m. lapkričio 23-čiosios, Kariuomenės šventės, proga Juozas Krakauskas apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu.

Balys Raugas
Buves išveivijos „Kario“ redaktorius

A. Onos Mačiulienės ratelis iš Titeikių kaimo, Raguvos valsč., Panevėžio apskr. Ratelis jau yra arti šimto metų senumo.

RATELIS

KOSTAS MAČIULIS

„Vaikeli, nesirūpink manimi, tik žiūrėk, kad tau būtų gerai“. Tai buvo mano Mamos žodžiai, verpiant linų kuodelį, kai aš, matydamas ją visada taip sunkiai dirbančią, žadėjau pasiimti pas save, kai pabaigsiu mokslus, kad galėtų be jokių rūpestių ilsėtis.

Likimas kitaip nusprendė. Pažadas liko neįsipildytas. Antrasis pasaulinis karas atskyrė daugelį šeimų, jų tarpe ir mane. Ne tik kad negalėjau Mamos pasiimti pas save, bet neteko jos palydėti į amžino poilsio vietą. Liko tik prisiminimai apie jos sunkius darbus ir rūpestius.

Augino šeši sūnūs. Vėrė pilnus, vilnas, audė drobes, siuvo marškinius, mezgė vilnonės kojines, pirštines... Na, o kur dar virimas, kepimas ir visi kiti kaimo namų ruošos darbai. Ir man pačiam teko su rateliu šėvas trinti. Tiek ir temokėjau. Vis dar prisimenu, kokie buvo šurkštūs nauji drobiniai marškiniai. Bet po poros plovimų ir gero išvėlavimo prie kūdros, jie gerokai suminkštėdavo.

Nutariau ratelį parsivežti į Ameriką ir laikyti kaip šeimos relikviją, kuri eis iš kartos į kartą. Taigi, kelionė į Lietuvą. Ši kartą išvažiavau su žmona ir dviem dukrom. (Visos gimė Amerikoje.) Kaip buvo suplanuota, su visais artimaisi giminėmis (net 44 asmenys) susitikome tėviškėje — Titeikių km. Raguvos valsč. Buvom sutikti su didžiuliais ažuolų lapų vainikais ir duonos kepalu, padėtu ant lininio rankšluosčio. Na, ir Mamos ratelis išdidžiai stovėjo prie gonkų. Ratelis po nufilmavimo (video) ir nuotraukų buvo išmontuotas, sudėtas į lagaminą ir kartu su mumis keliavo po mūsų vietas.

Tėviškėje ankstų rytą nubudino ir labai maloniai nuteikė gaidžio giedojimas. Pagalvojau, kad daug įspūdingiau atsikelti su gaidžio giedojimu, negu koku žadintuvu, kuris paprastai išgąsdina. O tas gaidys giedoją gana ilgai (gal tik man?) — net iki vidudienio. Brolis išpranašavo, kad jis taip gieda prieš lietų. Nemelavo. Po pietų lijo. Nedaug, bet lijo.

Labai pagailo tėviškės, kuri nebe tokia, kokią aš palikau. Tiesa, išskyrus klijimą ir brolio kalvę, tebestovė tas pats gyvenamas namas, kuriame užaugau, tvartas, klėtis, pirtis. Bet...

Kadaise buvęs pavyzdingas ūkis gražiausioje kaimo vietovėje, dabar apstatytas kaulidėmis ir

kitais apgriuvusiais pastatais. Tai va, tie priedai sugadino ūkio grožį ir mano nuotaiką. Neilgai čia viešėjom. Reikėjo keliauti toliau — vykdyti numatytą planą.

Anykščiai ir garsusis Puntukas. Tai didžiausias Lietuvoje akmuo, kurį nakties metu, kaip padavimai sako, nešė velnias, užsidėjęs ant pečių, ir norėjo sudaužyti Anykščių bažnyčią. Bet dvyliktą valandą užgiedojo gaidys. Velnias išsigando ir numetė akmenį. Ten jis ir dabar tebestovė. Čia gal tas pats velnias ir mums atnešė nelaimę. Jaunesnioji duktė paslydo ir nevykusiai nusirito nuo Puntuko. Susižeidė koją. Nepagelbėjo mirkymas Šventosios upėj. Reikėjo vežti į greitąją. Čia patyrėme ligoninės personalo „draugiškumą“. Priėmė ir gailėtingoji sesuo surūgusi veidais. Jokios simpatijos, jokio malonesnio žodžio. O pats daktaras su balta kepure atrodė kaip virėjas, bet buvo draugiškas. Kaulas nelūžęs. Patraukti kojos riešo raiščiai. Daktaras koją pusiau sugipsavo, bet labai nevykusiai. Už poros dienų tą gipsą reikėjo nuimti, nes brūžino kojos odą. Kadangi ji nieko nenorėjo praleisti, tai laiptais ir kalneliais ją nešiojo pusbroliai iš rankų padarytoji „kėdė“. Visiems labai patiko Arklio muziejus ir taip gražiai užlaikytą A. Baranausko klėtelę.

Panevėžyje giminės parūpino dukrai ramentus, su kuriais neįsiskyrė iki pat išvykimo dienoms. Panevėžys man asmeniškai labai artimas, nes čia teko lankyti Vyrų gimnaziją. Gaila, bet dėl numatytų kelionės planų neteko ilgiau pabuvoti. Buvo skirtos tik dvi dienos. Iš čia dar aplankėme Kauną, Šiluvą, Kryžių kalną.

Tas stebuklingasis Kryžių kalnas, tai turbūt vienintelė tokia vieta visame pasaulyje. Kiek čia visokių kryžių, kryželių, statulų, rožinių... Ispūdis toks gilus ir jaudinantis, kurio neįmanoma aprašyti. Reikia ten kiekvienam apsilankyti ir jį asmeniškai patirti. Ir mes pastatėme tris kryželius, prašydami Visagalio globoti Lietuvą ir visus lietuvius, išsiisklaidžiusius po visą pasaulį. Vienas tų kryželių (pats kukliausias) buvo mano „subudavotas“ Amerikoje.

Idomu paminėti, kad Panevėžio banke, mums keičiant pinigų buvo net du policininkai su „uzi“ automatais ir labai rimtais veidais; vienas prie durų, o

kitas prie kasos. Prie kasos, kad jaučiuosi gana saugiai su tokiais šauniais vyrais sargyboje.

Panevėžyje vėl keičiasi „žirgai“. Vadovavimą perima giminės, gyvenantieji Vilniuje su išnuomotu „Ford“ autobusiuku (mini van). Ratelis, supakuotas lagamine, vis keliauja su mumis.

Palangoje mums skirti poilsio namai, nors iš lauko atrodė gerai, bet viduje buvo labai primityvūs. Svajonę pasimaudyti Baltijos jūroje sutrukdė šaltas oras, vėjas, lietus, nors ir buvo liepos mėnuo. Įdomus Gintaro muziejus. Klaipėdos uostą matėme, plaukiodami laivu, kuris buvo skirtas tik mūsų grupei (8 asmenys), su vadovu Klaipėdos miesto vicemeru. Jis labai įspūdingai mums pasakojo visą uosto istoriją. Viešbutis „Klaipėda“ prilygsta Vakarams — moderniškas, švarus, gražiai užlaikytas ir su visais patogumais. Čia mus nustebino iškilminga vakarienė, didžiuliame privačiame ir labai skoningai išpuošame kambaryje. Dalyvavo ir pats Klaipėdos miesto meras. Kodėl mums tokia prabanga? Mano sūnėnas ir Klaipėdos miesto meras studijų draugas.

Turistų mėgstamoji Neringa tikrai žavinga. Vien tik važiuoti pro beržynus išvestais keliais yra didelis malonumas. Lankytinas Raganų kalnas. Tai galbūt irgi vienintelė vieta, kaip ir Kryžių kalnas, bet skirtingu požiūriu. Čia talentingų rankų darbai, atokiai išdėstyti kalnuotame miške. Buvo idomu patirti, kad Nidoje — žvejų kaimelyje — yra trobelė (dabar muziejus), kurioje gyveno mano dėdė. Aš to anksčiau visai nežinojau.

Panemunė važiuojant į Vilnių, visų dėmesį atkreipė daugybė gandrų, ant namų stogų ir ant telefono stulpų. Naujienybė žmonai ir dukroms.

Lankėme, tą garbingąją, Maiironio apdainuotą Trakų pilį. Čia 1985 m. su dviem sūnėnais KGB buvom areštuoti ir nubauti pinigine bauda, nes neturėjome tam specialaus leidimo. Šį kartą jautėmės laisvai, nes žinojome, kad niekas mūsų nesekioja. Bet ir vėl, mano nustebimui, muziejus prižiūrėtoja, kai jai įteikiau muziejui auką, visai nesivaržė, o pasakė: „Muziejui tai jau neduosiu“, ir įsidėjo pinigus į kišenę. (Priešingybė, auka A. Baranausko klėtelei Anykščiuose. Ten ne tik nuoširdžiai dėkojo, bet dar išdavė specialų pažymėjimą.)

Suradome laiko ir pagrybauti. Labai įdomi kelionė į dukterėčios vyro tėviškę Dūkijoj (Varėnos apylinkė) — 7 km miško keleliu. Neįspasakytai gražūs tie samanomis nukloti Dūkijos miškai. Jokių vijoklių ar bruzgynų. Vaikščioji kaip po parką. Prityrę grybautojai pririnko porą kibirų baravykų ir raudonikių. Ten pat — tą pačią dieną — šviežių grybų vakarienė su priedais — užsigeriant namuose darytu vyšnių vynu. Tai skanumėlis!

Labai greit prabėgo dvi savaitės. Mamos ratelis, nukeltas nuo tėviškės namo aukšto, apkeliaujęs gerą trečdalį Lietuvos, dabar jau Amerikoje. Stovi nežiūrint, bet dažnai lankomas mano žvilgsnių, o kartais ir sudrėkusių akių, primindamas žodžius, kurių aš niekuomet neužmiršiu: „Vaikeli, nesirūpink manimi, tik žiūrėk, kad tau būtų gerai“.

APIE „VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTĮ“

Ilgai buvęs LKP CK laikraščiu, „Valstiečių laikraštis“ Lietuvos Respublikos vyriausybės buvo privatizuotas 1992 m. vasario 14 d. Pagal vyriausybės nutarimą, rastas partijos turtas (830 LT) buvo padalintas ir trims visuomeninėms organizacijoms: Ūkininkų sąjungai, Žemės savininkų sąjungai ir Žemdirbių sąjungai. Komunistinė žemdirbių sąjunga šių akcijų demonstratyviai atsisakė. Kiek vėliau, prašant redakcijos žurnalistas ir Žemės ūkio ministerijai sutinkant, vyriausybė paėmė Žemės ūkio ministerijai priklausiusias akcijas ir išdalinio jas įvairioms visuomeninėms organizacijoms. Taip buvo pasielgta todėl, kad ministerija, kaip vadovaujanti institucija, nevaržytų laikraščio laisvės.

Šiuo metu laikraštis yra nepriklausomas, nevykdo jokios partijos politikos, stengiasi teisingai nušviesti kaimo gyvenimo problemas, pasisako už kuo spartesnę žemės ūkio reformos vykdymą, yra patriotinės krypties, neslepia savo kritiško požiūrio į LDDP politines spekuliacijas ir ekonomikos tvarkymą pagal socialistinius principus. Tai, žinoma, labai nepatinka valdančiajai partijai, dėl ko ši laikraščio atžvilgiu reiškia

neapsitenkinimą, nuolat kelia pretenzijas, kad laikraštis, neva, neteisingai privatizuotas, kad ji reikia nacionalizuoti ir grąžinti LDDP.

Ši naujaji komunistų norą šiek tiek varžo Vilniaus miesto I-ojo teismo bei Lietuvos Aukščiausiojo teismo sprendimai, kuriuos 1992 m. pripažinta, kad „Valstiečių laikraštis“ buvo privatizuotas teisėtai, remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais.

Tačiau vienvaldis partijos radikalusis Seimo deputatų sparnas spaudžia savo vyriausybę, kad, nežiūrint į nieką, „Valstiečių laikraštį“ būtina nacionalizuoti, kaip buvo daroma 1940 metais. Premjeras Adolfas Šleževičius, matyt, norėdamas atiduoti duoklę savo partijos reksnams, balandžio mėnesį išvykdamas į Lotynų Ameriką, davė nurodymą paruošti vyriausybės nutarimo projektą, kuriuo būtų panaikinti Gedimino Vagnoriaus vyriausybės dokumentai apie „Valstiečių laikraščio“ privatizavimą.

Tokį nutarimą vyriausybė buvo įpareigota priimti balandžio 26 d. posėdyje, t.y., tada, kai A. Šleževičius buvo išvykęs. Taip jam atrodė būsią gražiau: jis čia niekuo dėtas, viską padarė jo ministrai.

JI — TIESIOG IŠRINKTOJI

Į pasaulinių pianistų aukštumas įkopusi lietuvaitė Mūza Rubackytė

P. PALYS

Kai rašiau apie vieną iš garsiausių pianistų Europoje, pianistę Mūzą Rubackytę („Draugas“, Nr. 34, 1995 m. vasario 18 d.), straipsnio pabaigoje išreiškiau viltį ją išgirsti ir šioje Atlanto pusėje. Viltis pildosi! Šią vasarą Mūza atvyksta į JAV ir dalyvaus dviejuose muzikos festivaluose. Pirmasis įvyks Newport, Rhode Island. Ten, liepos 22 ir 23 d., atliks du koncertus. Antrasis festivalis bus East Hampton, New York, liepos 31 d. Abiejuose festivaluose Mūza skambins Franz Schubert, Franz List, Alexander Scriabin, M. K. Čiurlionio ir Niccolò Paganini veikalus.

Labai jauname amžiuje išryškėjo Mūzos išskirtiniai gabumai muzikoje. Būdamas vos 7 metų, ji jau koncertavo su S. Sondecio vadovaujamu kameriniu orkestru. Fortepijoną ir kompoziciją studijavo Lietuvos ir Maskvos konservatorijose. Dalyvavo ir laimėjo įvairių pianistų konkursuose. Tik 1988 m. sovietų valdžia Mūzai suteikė „malonę“ ir tolimesnėms muzikos studijoms leido išvykti į Paryžių. 1990 m. Paryžiuje, tarptautiniame pianistų konkurse „Des Grande Maitres Francais“, buvo apdovanota sėkmingai pasirodus Europos valstybėse. List muziką įrašo į kompaktinį diską. Apie tą įrašą,

kompaktinius diskus apžvelgdamas kas du mėnesiai, JAV leidžiamas katalogas „Fanfare“ rašė: „Mūza Rubackytė yra tiesiog gimusi atlikti List. Ji instinktyviai randa būdą, kaip priversti kiekvieną garsą droviai virpėti. Sunkūs tonai, kuriuos ji perteikia prizminių, impresionistinių atspalviu, skamba stebėtinai lengvai ir nuginkluojamai paprastai“.

Mūzos garsas į menines muzikos aukštumas kilo suoliais. Koncertuoja garsiose Paryžiaus, Londono, Vokietijos, kitų Europos valstybių, Japonijos, Argentinos koncertų salėse. Visur pasisekimas milžiniškas!

Pianistė Mūza Rubackytė.

Pas mane yra pluoštas Prancūzijos, Vokietijos ir Lietuvos spaudos, muzikos kritikų pasakymų iškarpos. Kad skaitytojai galėtų susidaryti aiškesnį vaizdą, kaip recenzentai Mūzą vadina, apie vieną ryškiausių žvaigždžių pasaulyje, čia pateikiu kelias ištraukas iš prancūzų spaudos: „Jos skambinime nėra

turto vogimo problemos, kurią išskėlė „Respublikos“ laikraštis. „Valstiečių laikraščio“ redakcijos žurnalistai laikosi vieninai, yra pasiryžę kovoti už savo laisvą laikraštį. Jie mano, jog dabar Lietuvoje ne 1940-tieji, jog ryškėja demokratiniai poslinkiai, ir bolševikiniai metodai jau nebegali būti taikomi valstybėje, kuri, nors ir labai pamažu, bet eina demokratinio ir teisinio keliu. Praėjo tie laikai, kai partijos „bosų“ nurodymu krašte galima buvo įvykdyti bet kokią savivalę. Mes nemanome, jog dabartinė Lietuva ir dabar yra Komunistų partijos maitintoja.

Jonas Švoba • „Draugas“ į namus — sve-
Vyriausiasis redaktorius čias, kuris niekad nenusibosta.

sporto šventė

American Travel Service
kviečia keliauti su sportininkais
į V Pasaulio Lietuvių Sporto
Žaidynės Lietuvoje.

Čikaga/Vilnius 23, 26, 27 arba 28 liepos
Vilnius/Čikaga 07, 11, 12 arba 18 rugpjūčio

Vietų skaičius ribotas. Prašome
registruotis skambinant į mūsų rąstinę.

American Travel Service
9439 S. Kedzie
Evergreen Park, Illinois

PH. 708-422-3000
800-422-3190
FAX 708-422-3163

Po Didžiojo Penktadienio pamaldų Alytuje, klebonas kun. Leonas Jakimavičius prie altorijoje įrengto simbolinio Kristaus karto.

JAV LB KRAŠTO VALDYBOS SOCIALINIŲ REIKALŲ TARYBA

2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
312/476-2655 • Fax 312-436-6909

PINIGAI BANKE IR JŲ „TIKRINTOJAI“

Šiais sunkiais ekonominiais laikais vis daugiau ir daugiau atsiranda „gabių“ žmonių, kurie nori pasinaudoti kitų darbo vaisiais — jų pinigais. Ir jie randa vis naujų būdų, kaip tuos pinigus iš pasitikinčių ir nieko bloga negalvojančių žmonių išvilioti. O ypač jiems sekasi šiuo metu, kai viskas tvarkoma kompiuteriais — moderniais metodais. Yra sakoma, kad dabar vyresnieji amerikiečiai visoje šalyje praranda milijonus dolerių dėl aukštosios technikos pagalba atgaivinto seno apgavimo būdo — „banko tikrintojų“ (bank examiner).

„The National Association of Bunco Investigators“ (NABI) įstaigos direktoriai sako, kad Amerikoje per metus žmonės šios apgavystės būdu praranda mažiausiai 5-10 milijonų dolerių, o iš tikrųjų gali būti daug daugiau, nes daug atvejų nėra pranešama.

Vidutinis „banko tikrintojų“ grobis yra apie 10,000 dolerių iš kiekvienos aukos. Sakoma, kad Amerikoje nėra miesto, kuriame nebūtų nuo tokių apgavysčių nukentėjusių žmonių.

Apgavystė prasideda, paskambinant telefonu. Pranešimas skamba oficialiai, gal kiek gąsdinantis. Apgavikas sakosi esąs „bank examiner“ arba policijos tarnautojas. Nesvarbu, kas jis bebūtų ir ką sako, yra beveik tas pats — būsimoji auka prašoma padėti sugauti banko tarnautoją — apgaviką, sukčiū. „Valdininkas“ sako, kad taip jūs patarnausite geram tikslui, gal net galite būti ir herojus. Jums reikia tik nueiti į banką ir išimti tam tikrą sumą pinigų, kad neteisėtas banko tarnautojas galėtų būti pagautas nusikaltimo vietoje. Aukai patariama susitikti su netikru policininku, ar „banko tikrintoju“, paprastai automobilį pastatyti aikštėje, ir duoti jam, ar jai pinigų. Apsimetėlis sako, kad tie pinigai bus įrodymas, arba kad jie vėl tuojau bus gražinti jūsų banko sąskaiton.

Kitas apgavystės variantas: prašo parodyti pinigų, kad „galėtų patikrinti jų serijos numerius, bet, žmogui nematant, pakeičia voką su pinigais kitu voku, kuriame yra tik popieriaus skiautės.

Bankininkai sako, kad, kai jūs atiduodate pinigus, jie jums niekada jau nebegrįš. Nors ir labai aiškus šitas apgavimo būdas, bet „banko tikrintojai“ sugeba šitaip daug vyresnio amžiaus amerikiečių apgauti — apvogti.

Vienas vyras iš Norfolk, VA, perdavė 40,000 dolerių tokiam apgavikui. O viena moteris, gyv. Winston-Salem, NC, savanoriškai įteikė 28,000 dolerių. Dar kitas pensininkas iš Sarasota, FL, nuėjo į 3 bankus, išėmė pinigų ir perdavė asmenims, kurie, kaip jis manė, buvo policininkai. Pirmą negu jis sužinojo, kad jie ne policininkai, prarado 26,000 dolerių.

Šitokios apgavystės dažėja, o banko direktoriai tvirtina, kad padėtis šiandien yra blogesnė nei anksčiau. Ypač apgavystės klesti Floridoje, kur gyvena tiek daug vyresnio amžiaus žmonių. Paskelbtieji pagavimo atvejai yra tik ledkalnio viršūnė. Kiekvienam atvejui, apie kurį išgirstame, gali būti 30 kitų, apie kuriuos žmonės nenori pranešti, nes jiems gėda, kad tapo apgavimo auka.

Detektyvai teigia, kad šie nusikaltimai yra mažiausiai pranešami teisėsaugai, o apga-

vystės egzistuoja nuo tų laikų, kai įsikūrė bankai. Bet šios apgavystės ypač pagausėjo nuo 1991 metų. Niekas negali tiksliai pasakyti, kodėl šio tipo apgavystės gausėja. Kai kurie žinovai mano, kad tam įtakos gali turėti daugybė egzistuojančių kompiuterių, per kuriuos kompiuterių žinių vagys išgauna slapta bankų informaciją apie asmenis. Šioms apgavystėms plėstis taip pat padeda ir gudrus telefonų panaudojimas. Kokia bebūtų priežastis, apgavikai išnaudoja daugiausia vyresnius žmones, paprastai našles, kurios išaugo tais laikais, kada žmonės gerbė autoritetą. Šie asmenys dažnai gana noriai padeda, norėdami padaryti gerą darbą.

Apgavikai seka vietinių laikraščių mirties pranešimus, kad moteris neseniai neteko vyro (ir galimas dalykas) paveldėjo turto, ar gavo jo gyvybės apdraudą. Panaudoję telefoną paskirti susitikimą, apgavikai gražiai apsirėngia, kad atrodytų kaip bankininkai ar policininkai. Jie greitai parodo dokumentus, kurie atrodo tikri. Ir jie kalba taip, kaip lauktina iš tokių banko ar policijos tarnautojų. Gąsdinimo taktika naudojama, norint sukrestti auką ir sumaišyti jos galvoją. Sakoma, kad yra problema su jo banko sąskaita, kad iš jo sąskaitos sukto banko tarnautojai išima pinigų ir jis turi greitai veikti, kitaip visi pinigai bus prarasti. „Bank examiner“ naudoja įvairius specialius „kabučius“ tiems, kuriuos sunkiau įtikinti.

Pvz., Mr. Fuller (čia netikra pavardė), 92 metų našlys, prarado 16,000 dolerių. Apgavikas prašė, kad Fuller paimtų paskutinį iš banko gautą pranešimą ir perskaitytų jam skaičių, kuris atitinka jo balansui banke. „Žinoma, tai mane sumaišė, — sakė Fuller. — Kai jis (apgavikas) perskaitė mano banko balansą iki centų, galvojau, kad darau patarnavimą bankui“.

Aukos mano, kad skambintojas yra tikrai iš banko, kitaip jis tiek daug nežinotų apie jų banko sąskaitą. Bet iš tikrųjų apgavikui yra nesunku gauti finansinius duomenis. Tikima, kad pačios aukos daugiausia apie tai pasako; nors ir nenorėdami, jie pasako svertimam skambintojui daugiau, negu jie jaučiasi prasitarę.

Daugumas bankų turi automatišką telefoninę informaciją, kuri praneša banko sąskaitos smulkmenas bet kam, kas paspaus atitinkamus tapatybės įrodymo numerius telefone. Pvz., jei kas žino jūsų banko sąskaitos numerį ir 4 paskutinius jūsų „Social Security“ numerius, gali sužinoti viską, ką nori, apie jūsų banko sąskaitą.

Bankininkai pripažįsta, kad kai kuri informacija ateina iš nesąžiningų banko ar kompiuterio patarnavimų tarnautojų, kurie gali prieiti prie tokios informacijos prieiti. Nesvarbu, kaip įtikinčiai kalbėtų asmuo telefonu, yra vienas dalykas, ką jūs galite padaryti, kad apsigautumėte. Policija ir bankai sako, kad geriausias apsigynimas yra pakabinti telefono ragelį pirma, negu jūs pradėsite tikėti, ką jums sako ir liepia daryti.

Bankininkai teigia, kad joks policininkas ir joks bankas neprašys jus išimti pinigų iš banko sąskaitos bet kokiam tikslui. Ir

Jaunimo ir mokytojų diskusijos Želvos klebonijoje tema „Kaip atrinkti jauno žmogaus širdį“. Diskusijose dalyvavo Pedagoginio universiteto katekizmo dėstytoja Alma Stasiulevičiūtė ir studentai.

jei kas paskambina ir prašo išimti pinigų iš banko, žinokite, kad tai apgavikas.

Detektyvai įspėja net ir prieš tokius skambintojus, kurie sako, kad galite pasitikrinti, skambindami policijai. Sukta naudodami telefono linijas, jie gali perimti jūsų paskambinimą policijai ir atsiliepti patys, duodami netikslų užtikrinimą.

Vis daugiau bankų moko savo tarnautojus atpažinti auką, bet, jei klientas ateina į banką, galvodamas, kad banko tarnautojas yra vagis, sunku jį įtikinti, kad savo pinigų neišimtų.

Milwaukee policija sukūrė planą, kuris panaikino „bank examiner“ apgavystes tame mieste. Bet kuriuo metu, kai į banką ateina vyresnio amžiaus žmogus ir nori išimti iš savo knygtės (sąskaitos) didesnę sumą pinigų, banko tarnautojai taip reaguoja:

Pirmiausia įjungia sekimo aparatą, kad filme būtų matomas ir apgavikas, kuris dažnai palydi auką į banką. Tada banko tarnautojas aukai įduoda vieno puslapio biuletenį, aiškinantį apie tos rūšies nusikaltimą ir įspėja, gal jis ar ji yra auka. Pirmą pinigą išmokami klientui, jis turi išėjimą perskaityti ir pasirašyti.

Detektyvai sako, kad tai duoda aukai laiko apsigalvoti ir dažnai to užtenka. Specialistai pataria visiems, jei kas nors prašo išimti pinigų iš banko bet kokiam tikslui, niekada to nedaryti. Jei į jus kreipsis netikras „bank examiner“, paskam-

ŽELVOS VAIKŲ IR JAUNIMO SVAJONĖS

Jau keletą metų Želvos jaunimas vis dažniau ateidavo vakaroti į kleboniją. Jaunas, energingas, mėgstantis bendrauti su jaunais žmonėmis kunigas Petras Avižienis dalinosi su jais dvasiniu patyrimu, kvietė į keliones po Lietuvą, po šventąsias vietas, ragino melstis ir gerais darbais gelbėti pagalbos stokojančius. Tačiau senojoje klebonijoje (šiam mediniam pastatui daugiau kaip šimtas metų), pasidarė ankšta, jaunimui reikėjo televizoriaus, magnetofono, sportinio inventoriaus.

Kadangi parapijoje yra daug nerimą keliančio jaunimo (girtuokliaujantys, bedarbiai, laisvo elgesio), klebonas sumanė paskirti savo asmenines lėšas stipendijas jaunimo ugdymui. Jis suprojektavo pastatą, kuriame turėtų būti vietos įvairiai jaunimo veiklai.

Šiandien, po dvejų su puse sunkių metų, pastatas jau pastatytas. Tačiau jo įrengimui, apdailai, įrankiams bei priemonėms nėra lėšų. Želvos parapijoje yra 1,200 žmonių, iš jų di-

binkite ir praneškite tai „The National Fraud Information Center“, tel. 1-800-876-7060 (neapmokamas telefonas).

Naudotasi medžiaga iš „AARP Bulletin“, 1995 m. gegužės mėn. „The bank examiner's bill the unsuspecting“, by Don McLeod.

Aldona Šmulkštienė ir
Birutė Jasaitienė

desnė dalis — pensijinio amžiaus, 180 vaikų ir jaunimo. Visoje apylinkėje — tik trys ūkininkai, ir tie jau prie bankrutavimo ribos. Tokioje sunkioje materialinėje aplinkoje tikėtis didesnės paramos nėra vilčių. Vienintelė ir neįkainuojama parama — tai kūrybinė, pasižvelgianti žmones, kurie jau dabar be atlygio moko vaikus ir jaunimą meno darbų (austi tautines juostas, dirbti keramikos darbus, pinti iš vytelių, drožti kryželius, daryti koptylėtas, siūti žaislus).

Visiems šiems darbeliams reikalinga įsigyti medžiagos. Kai ką būtina pirkti (dažus, priemones medienos, molio apdirbimui), kai ką galima perdirbti iš senų dalykų (žaislus galima siūti ir senų drabužių atraižų, juostas austi iš įvairių siūlų atliekų).

Vietiniai žmonės pagelbėjo pirmoje meno ir dvasingumo stovykloje, suteikdami nakvynę ir maistą menininkams — kūrybos vadovams ir parodų organizatoriams. Ši stovykla susilaukė didelio Želvos žmonių susidomėjimo ir palaikymo. Tėvai pagėdavo, kad jų vaikai būtų ugdomi būtent Bažnyčios aplinkoje — parapijos Jaunimo centre, nes čia, šalia kūrybos ir veiklos, yra malda, religinis švietimas, dvasinis bendravimas, pasiaukojimo dvasios ugdymas.

Jau yra sudaryti ir Kaišiadorių vyskupo Juozapo Matulaičio

DRAUGAS, šeštadienis, 1995 m. gegužės mėn. 27 d.

5

patvirtinti Jaunimo centro veiklos projektai. Tačiau dėl lėšų stygiaus finansškai paremti negali nei vyskupija, nei valstybinės institucijos. Lieka tik vienas kelias — kreiptis į tyraširdžius žmones, galinčius nors trupinėliu prisidėti prie šių ateities sumanymų.

Svarbiausia šiuo metu būtų užbaigti statybą — trūksta lėšų išdažymui, baldams, stalių dirbuvėms, jaunimo bibliotekai (religinės ir meninės literatūros)

video ir muzikos studijos įrengimui bei aparatūrai įsigyti. Būtų gera turėti sportinį-turistinį inventorių stovykloms (palapines, kuprines dviračius ir kt.).

Želvos jaunimas savo maldose, ypač jaunimo šv. Mišiose, meldžia siųsti geradarių ir dėkoja kiekvienam, įnešusiam aukos dalelę.

Kunigo Petro Avižieniaus adresas: Molėtų 22, 4123 Želva, Ukmergės rajonas, Lietuva.

Atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
**GREITAI
SAUGIAI
IR LAIKU**
PRISTATOME SIUNTINIUS
LIETUVOJE, LATVIJOJE,
ESTIJOJE, RUSIJOJE,
UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE
**2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629**
(800)775-SEND
(312)434-2121

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiuntia Jums pasirašytą pakvitavimą. Mažiausia pristatoma suma **\$200**.

- * Pristatymas bet kur Lietuvoje \$12 + procentas už siuntą sumą.
- * 4% iki \$2,000 ir 3% virš \$2,000. Siunčiant didesnes sumas ir yra nuolaidų.
- * Palikimus galime nuvežti į Lietuvą ir sutvarkyti reikalus pas notarą.
- * Atsiųskite gavėjo ir siuntėjo vardus, pavardes, adresus, telefono numerius, jei yra.
- * Taip pat mes pristatome ir Lietuvoje sudarytus maisto paketus. Rašykite, atsiųsim kainoraštį.
- * Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškai čekius siųskite:

Kairys Baltic Expediting

517 Fruitland Rd.

Stoney Creek, Ont.

Canada M8E 5A6

Tel. 905-643-3334 / Fax. 905-643-8980

KELIONĖ Į VILNIŲ

iš New Yorko ir Chicago
per Varšuvą—pigiausia.
Skrydžiai LOT oro linija

POLISH AIRLINES

LOT

O pigiausi LOT bilietai
gaunami agentūroje

VYTIS

40-24-235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel. 718-423-6161

800-77-VYTIS

FAX 718-423-3979

Papiginti bilietai gaunami keliaujant
ir su kitomis oro linijomis

INTERNATIONAL

9525 South 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457

1995 METAIS Kviečiame pasinaudoti mūsų kelionėmis po Lietuvą ir kitas
PABALTIJOS RESPUBLIKAS. Šiais metais siūlome 26 skirtingas išvykas:

Lithuanian Highlights DEPARTURE NEW YORK CHICAGO May 3 \$1628 \$1678 May 10 \$1750 \$1795 May 26 \$1628 \$1678 June 14 \$1895 \$1945 July 12 \$1895 \$1945 July 28 \$1765 \$1815 August 12 \$1765 \$1815 August 30 \$1765 \$1815 September 2 \$1895 \$1945 September 8 \$1765 \$1815		Lithuania in a Nutshell DEPARTURE NEW YORK CHICAGO April 6 SOLD OUT N/A April 29 \$1665 \$1625 June 9 \$1680 \$1630 August 19 \$1715 \$1765 September 16 \$1443 \$1493
The Best of Lithuania DEPARTURE NEW YORK CHICAGO May 24 \$1930 \$1990 June 30 \$1945 \$1995 July 28 \$2080 \$2130		In the Footsteps of Baltic Jews DEPARTURE NEW YORK CHICAGO September 6 \$1808 N/A
Spotlight on the Baltics DEPARTURE NEW YORK CHICAGO June 16 \$2252 N/A July 7 \$2167 \$2196 August 11 \$2177 N/A		Lithuania - Land of Shrines DEPARTURE NEW YORK CHICAGO October 1 \$2035 \$2085
Baltic Treasures DEPARTURE NEW YORK CHICAGO May 11 \$2482 N/A May 31 \$2672 \$2732 July 20 \$2667 N/A		

ATSTOVUOJAME VISAS AKREDITUOTAS PASAULIO ORO LINIJAS. JUMS PAGEIDAUJANT, GALIME
IŠRAŠYTI LĖKTUVO BILIETUS MŪSŲ RAŠTINĖSE VILNIUJE, KAUNE IR PANEVŽYJE. APMOKĖJIMAS
GALI BŪTI AMERIKOJE, ARBA LIETUVOJE. GARANTUOJAME ŽEMIAUSIĄ KAINĄ IR UŽTIKRINTĄ
PATARNAVIMĄ.
VISAS KELIONIŲ REIKALAIŠ - BILIETAIS, ATOSTOGOMIS PO VISĄ PASAULI, KELIONĖMS LAIVU,
TRAUKINIŲ, LĖKTUVŲ - Kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptar-
nausime visose mūsų raštinėse.

GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA
TEL: (370) 2-223-147

S. DAUKANTO 21
KAUNAS, LIETUVA
TEL: (370) 7-209-749

LAISVĖS a. 26-209
PANEVŽYS, LIETUVA
TEL: (370) 54-306-75

BUVUSIŲ POLITKALINIŲ IR TREMTINIŲ RŪPESČIAI

1994 m. liepos 3 d. „Chicago Tribune“ buvo paskelbta, kad miesto centre, Michigan ir Harrison gatvių sankryžoje, autobuso nelaimėje tragiškai žuvo Vaclovas Sevrukas. Tai buvo skausmingas smūgis tiems, kurie jį gerai pažinojo, žinojo jį ir jo vargingą bei sunkų didvyrišką gyvenimo kelią.

Vaclovas Sevrukas, kiek prisimenu, gimė 1940 m. Rusijoje, Leningrade, (dabar Sankt Peterburgas). Karo metais buvo evakuotas į Maskvą. Po karo buvo „įtaisytas“ į Suvorovo vardo karininkų mokyklą. Tačiau jo revoliucinis charakteris nepritaupo prie pionierių bei komjaunuolių hegemonijos. Iš Suvorovo mokyklos jis buvo pašalintas. Vėliau mokėsi paprastoje vidurinėje mokykloje. Buvo mobiliuotas į kariuomenę. Su tėvais apsigyveno Vilniuje. Jo tėvas turėjo kažką bendra su lietuvišiais, o motina buvo estų kilmės. V. Sevrukas Vilniuje baigė Rusų kalbos ir literatūros institutą, dirbo, vedė, susilaukė sūnaus.

Rusiško bolševizmo idėjos jame nepriėmė, nes jis bolševizmo nelaikė komunizmu. Apie komunizmą jis turėjo visai kitą nuomonę, teorinį humanizmą jungė su tyra krikščionybe.

Kai stalinizmo nelaisvės grandinės pradėjo silpnėti visoje Rytų Europoje, Vaclovas nusprendė stoti į atvirą kovą su rusiškąju bolševizmu.

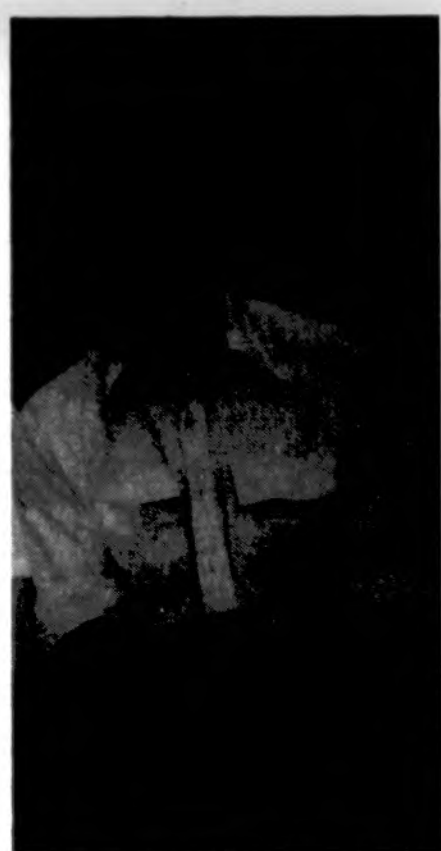
1968-1972 m. Vaclovas jau buvo žinomas disidentų tarpe kaip aktyvus ir drąsus kovotojas už laisvę. Tuo metu disidentų, arba kaip juos dar vadino, intelektualų grupės veikė Maskvoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje, Lietuvoje, Ukrainoje. Šios pavienės grupės tuo laiku buvo bejėgės Rytų Europos bolševikinę diktatūrą pakeisti laisvės idėjomis. Tuo laiku dar veikė galingas bolševikinis saugumo aparatas.

Vaclovas žinojo, jog pavienės grupelės nebus pajėgios kovoti prieš bolševikų tyroniją. Jis pirmas užmezgė ryšius tarp Lietuvos ir Maskvos disidentų, rašė ir platino pogrindinę spaudą, ragino savo bedramincius jungtis kovoję prieš rusišką bolševizmą. Žinodamas saugumo pavojų, atsargumo dėlei išsiskyrė su žmona. Tačiau saugumas susekė jo pogrindinę veiklą. Kelis kartus jis buvo areštuotas, įkalintas ir tardomas. Tardymo metu buvo verčiamas išduoti draugus, iš kurių gaudavo anti-bolševikinę spaudą. Draugų jis neišdavė, o i tardytojų klausimus atsakė, kad jis treniravo savo atmintį pamiršti draugus, o, be to, jo žmogiškasis orumas neleisdžia išduoti draugų.

Saugumas suprato, kad turi reikalą su sąžiningu ir drąsiu kovotoju, ir daugiau jis nebuvo tardomas.

Taip Vaclovas Sevrukas, kovotojas už Lietuvos laisvę, pradėjo žiaurų ir mirtiną kančių kelią. Jis prievarta buvo patalpintas į Maskvos psichiatrinę ligoninę kaip pavojingiausias bolševikinės santvarkos priešas. Psichiatrijos ekspertai pripažino jį psichiškai sveiku, tačiau saugumas privertė daktarus Vaclovą „gydyti“. Ligoninėje jis gaudavo vaistų ir vitaminų, „stiprinančių“ nervų sistemą. Po trumpo gydymo buvo iš ligoninės paleistas ir paskubomis (kiek atsimenu, 1974 m.), jam buvo leista išvykti į užsienį. Padedant tarptautinėms politikinių organizacijoms, per Austriją ir Italiją Vaclovas pasiekė Ameriką. Tik atvykęs į JAV, jis buvo pilnas optimizmo ir energijos naujam gyvenimui.

Turbūt negalima pamatuoti tokio pažeminimo ir skausmo, kurio nesitikėjo, bet patyrė Vaclovas. JAV jis gavo pašalpą, vėliau pradėjo dirbti New York'e, bibliotekoje. Jis net neįjautė,

kad pamažu jau nebegalės savarankiškai dirbti ir tvarkytis. Maskvos psichiatrinėje ligoninėje jam duoti vaistai pradėjo veikti ir ardyti visą nervų sistemą. Tik dabar paaiškėjo, kad bolševikų saugumiečiai psichiatrinėse ligoninėse intelektualams duodavo lėtai veikiančius vaistus, kurių veiksmingumas pasireikšdavo tik po dvejų metų. Vaclovas turėjo mesti darbą. BALFo rūpesčiu atvyko į Čikagą, kur ieškojo prieglaudos pas lietuvių.

1977 m. „Naujienu“ direktorius Martynas Gudelis priėmė Vaclovą į darbą. Tačiau darbas jam jau buvo pašalinis elementas. Dirbti jis jau nebegalėjo. Psichinė sveikata pastebimai ėmė blogėti. Didelę įtampą jam sukėlė kai kurie „kazokai“ – buvę partorgai ir reorgai. Die Vaclovą nuolat „tardė, klausinėjo apie praeitį, kokios jis tautybės, kokia jo pilietybė“. Jis kai kam su pasididžiavimu sakė: „Mano tautybė – žmogus, o pilietybė šios Žemės!“ Jis save ir laikė tik sąžiningu šios Žemės žmogumi.

Tai kai kam nepatiko, ir Vaclovą kai kas pradėjo viešai buruoti, kad jis – „neiškeistas“ bolševikų agentas ir t.t. Žinoma, priimti nepagrįstus kaltinimus jam buvo ne į sveikatą. Tuo metu panašią isteriją jis išpaudavo beveik kaskam, kai pasirodydavo politiniai dabėgėliai iš Lietuvos.

Vaclovo Sevruko lašelis, įlietas į kovų jūrą, davė laisvės vaisių. Bolševikų viešpatavimas baigėsi visoje Rytų Europoje, tautos atgavo laisvę ir nepriklausomybę. Bet Vaclovas sveikatos neatgavo, nors kelis kartus buvo gydomas Čikagos ligoninėse. Jis tragiškai žuvo Čikagos gatvėje.

Vaclovo Sevruko nedidelis kovos už laisvę lašelis – tai didelis indėlis į lietuvių kovų istoriją. Tebūnie jam garbė ir amžina ramybė.

Paskutinis atsisveikinimas su Vaclovu įvyko 1994 m. liepos 12 d. Palaidotas Lietuvių tautinėse kapinėse, Čikagoje. Laidotuvių apeigomis rūpinosi Lietuvos Dukterų draugija (LDD) Čikagoje. Vaclovo Sevruko draugų ir artimųjų vardu, didelė padėka reiškama LDD Čikagoje, ypač draugijos pirmininkei Marijai Noreikienei už gražių laidotuvių organizavimą. Padėka priklauso ir kan. V. Zakarauskui už pamaldas ir pamokslą bažnyčioje. „Štai čia mes turime prieš save okupanto auką. Neverkime. Tegul Viešpats gailestingas priima jo kūną ir sielą Amžinybėn, o mes, gyvieji, neužmirškime tautos praeities kančių“, pasakė tada kan. V. Zakarauskas.

V. Sevruk „alydėti Amžinybėn“ susirinko didelis būrys LDD narių ir pažįstamų. Po laidotuvių LDD vardu pirm. M. Noreikienė pakvietė visus gedulingų pietų į „Seklyčią“.

Lietuvos Genocido centre, Vil-

RUOŠIANTIS GENOCIDO AUKŲ PAMINKLO STATYBAI

Dvidešimtojo amžiaus viduryje ir antroje pusėje Lietuva patyrė aneksiją ir tris okupacijas, pareikalavusias trečdalio gyventojų aukų. 1941 m. birželio 23 d. sukilimas, dešimtį metų trukusi partizaninė kova, vėliau virtusi ekonomine ir kultūrine rezistencija, neleido užgniaužti lietuvių tautos laisvės troškimo. Tautos dvasią palaikė gilus tikėjimas Dievu, kurį rėmė Bažnyčia. Tauta niekad neprarado vilties. Pasipriešinimas okupantams neužgeso per visą sovietmetį ir 1988 metais išsiliojo į visuotinį Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo žygį. Rezistencijos įžiebtas laisvės ir nepriklausomybės ugnis atvedė tautą į Sąjūdį, kuris 1990.03.11 atkūrė nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Pasipriešinimo kovose patirtos milžiniškos aukos, daugeli dešimtmečių okupantų ir jų palikū vykdymas fizinis ir dvasinis tautos genocidas, iki šiol neturi reikiamo istorinio įprasminimo. Tautos kančia šaukiasi įamžinimo, o pasipriešinimo kovos ir pergalės prieš blogi reikalingos atitinkamo pažymėjimo.

Kauno miesto taryba 1994.11.24 sprendimu Nr. 75 „Dėl politinių kalinių ir tremtinių problemų sprendimo Kaune“ nutarė parengti konkurso nuostatus genocido aukų ir rezistencijos kovų paminklui Kaune statyti

niuje, yra du tomai okupanto paliktos kaltinamosios medžiagos apie priešbolševikinę Vaclovo Sevruko veiklą, kovą už Lietuvos laisvę. Tai geriausias istorijos liudytojas.

Keli mėnesiai prieš tragišką nelaimę (1994 m. kovo mėn.) Vaclovas buvo nuvykęs į Lietuvą, norėdamas ten apsigyventi. Čikagoje iš savo kuklios invalidumo pensijos buvo sutaukęs apie 3,500 dolerių, už kurios galėjo gyventi Lietuvoje beveik metus. Lietuvoje jo draugai, buvę politiniai kaliniai, padėjo jam išrūpinti pensiją-120 litų. Prezidento dekretu, kaip Lietuvos laisvės kovotojui, jam buvo pripažinta Lietuvos pilietybė. Draugai prižadėjo jam padėti išrūpinti ir butą. Tačiau tuo metu jis neturėjo kur net laikinai apsigyventi, ir niekas tuo nesirūpino. 1994 m. prieš pat Velykas Vaclovas grįžo į Čikagą labai nusivylęs. Labai troško apsigyventi Lietuvoje šalia buvusių draugų. Deja, jis to nesulaukė.

Kadangi Lietuvoje buvo pripažinti jo nuopatai kovoję prieš okupantus ir jam buvo suteikta Lietuvos pilietybė, mes privalome jį priimti į lietuvių šeimą kaip kovotoją už Tėvynės laisvę.

Atsižvelgdami į buvusių politikinių padėti Lietuvoje ir tragišką V. Sevruko mirtį, mes, jo draugai, ir kiti užjaučiantieji, atidarėme aukų sąskaitą paremti atsidūrusius nelaimėje. Pirmiausia aukos bus panaudotos, Vaclovo atminimui pastatant nors kuklų paminklą. Tai bus paminklas ne tik Vaclovui, bet kartu ir simbolinis paminklas visiems buvusiems kankiniams.

Sąskaitoje jau yra 1,000 dolerių. Kvietiame visus lietuvius prisidėti prie šio projekto. Jei kas paaukos 150 ir daugiau dolerių, automatiškai taps projekto komiteto nariu. Jei aukotojas nesutiks su projektu, pagal pageidavimą, auką galės atsiimti. Visiems aukotojams bus pranešta asmeniškai, jie bus paskelbti viešai. Bus vedama aukotojų registracijos knyga. Aukos prašome siųsti čekiais. Adresas: O. Taraškevičius, 7151 s. Troy, Chicago, IL 60629.

Otonas Taraškevičius

ir 1995 metų pradžioje surengti pirmąjį konkurso ratą.

Šis paminklas turėtų simbolizuoti lietuvių tautos kovą dėl nepriklausomybės idealų išlaikymo, didžiulės tautos netektis pasipriešinimo kovose, pagarbą žuvusiems mūšiuose, kentėjusiems lageriuose ir tremtyje, ryžtą prieš fizinį ir dvasinį genocidą, išblaškytos po pasaulį tautos susitelkimą, nepriklausomybės atkūrimo prasmę ir jos įtvirtinimą.

Paminklo statybą planuojama pradėti 1995 m. birželio 14 d. ir baigti 1996 m. lapkričio mėn. Rezistencijos kovų ir genocido aukų atminimo įamžinimo paminklą numatoma pastatyti Lietuvos visuomenės lėšomis ir aukomis, įkuriant specialų paminklo statybos fondą. Fondo sąskaitos litaais ir užsienio valiuta atidaromos dviejuose Kauno bankuose, turinčiuose tarptautines garantijas.

Kauno miesto savivaldybės ir Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos Kauno skyriaus prašymu užsakomąjį konkursą Rezistencijos kovų ir genocido aukų paminklui sukurti paskelbė Lietuvos Architektų sąjungos Kauno skyrius. Tuo tikslu Kauno savivaldybė skyrė 20,000 litų konkursui praveisti.

Konkurso tikslas – sudaryti sąlygas sukurti ir atrinkti moraliniu, architektūriniu, meniniu ir prasminiu požiūriu tinkamiausią rezistencijos kovų ir genocido aukų atminimui įamžinti paminklo projektą konkursą sąlygose nurodytose vietose ir pagal konkurso programoje apibrėžtą simbolinę reikšmę. Projektai konkursui rengiami Kauno miesto mero 1995.02.24 potvarkiu Nr. 142 „Dėl vietos Rezistencijos kovų ir genocido aukų paminklui parinkimo“ paskirtos komisijos parinktos galimose vietose.

Numatytos keturios vietos, iš kurių bene realiausia – prie Priskelimo bažnyčios, pietrytinėje jos pusėje tarp bažnyčios, Žemaičių gatvės ir Žaliakalnio funikulieriaus.

Vieta reikalinga nemažų išlaidų aplinkai sutvarkyti, bet rimti darbai pigūs nebūna. Kita vertus, temos įprasminimui reikalingas ne tik paminklo architektūrinis bei meninis sprendimas, bet ir teritorijos urbanistinio sutvarkymo siūlymai.

Konkurso dalyviai, pateikdami projektą, gali pasiūlyti papildomą kitą vietą.

Pagal konkurso sąlygas, dalyviai, rengdami projektą, privalo atsižvelgti ir įvertinti projekto visuomeninę ir simbolinę reikšmę, paminklo kompozicinę svarbą miestui, paminklo ap-

žvelgimo galimybes, lankymo ir susibūrimo prie jo patogumą, projekto realizavimo finansines galimybes, paminklo emocinį poveikį stebėtojai, vietos ir projekto semantinį ryšį, rezistencijos laikmečio įvykiais.

Autoriai privalo pasiūlyti tokį paminklo architektūrinį-meninį sprendimą, kad paminklas savo dydžiu, meninės raiškos priemonėmis, panaudotomis medžiagomis geriausiai išraiškintų konkurso programoje apibrėžtą simbolinę reikšmę.

Užsakomajame konkurse pakviesti dalyvauti 4 autorių kolektyvai, kuriems pavesta paruošti konkursinius projektus už 12,000 Lt honorarą. Siūlomą autorių kolektyvą turėtų sudaryti architektas, skulptorius, istorikas. Konkurse gali dalyvauti ir kiti asmenys ar grupės, pateikę konkurso programoje nurodytas sąlygas atitinkančią medžiagą.

Konkursui pateikiama tokia medžiaga:

1. Teritorijos planas su jos prieigų ir apžvalgos taškų brėžiniais, nurodant teritorijos ribas ir nužymint zoną, kuri turėtų būti sutvarkyta iki paminklo atidengimo dienos (M 1:500).

2. Paminklo aplinkos (pirmos eilės sutvarkymo zonos) detalus sutvarkymo planas (M 1:250).

3. Paminklo maketas (M 1:20).

4. Kita vaizdinė medžiaga (perspektyvų piešiniai, nuotraukos).

5. Aiškinamasis raštas su principiniu paminklo realizavimo kainos paskaičiavimu (ne daugiau 2-ju 11 formato spausdinto teksto lapų, talpinamo ant planšetų ar maketo).

Grafinė konkursinės medžiagos dalis (teritorijos suplanavimo brėžinys, kita vaizdinė medžiaga, pateikiama ant planšetų ar porėmių 60 x 80 cm.). Atlikimo technika laisva.

Už geriausius darbus skiriamos trys premijos: I premija – 4000 Lt; II premija – 2000 Lt; III premija – 1000 Lt. I premijų fondą iš JAV gauta papildomai 1,000 litų.

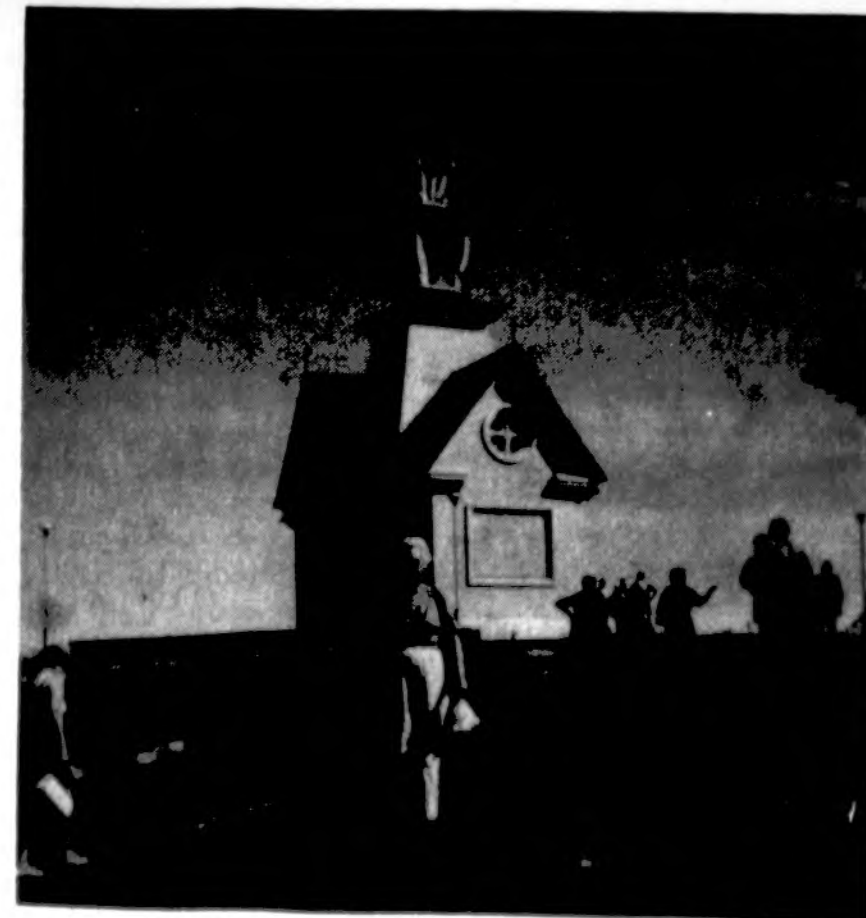
Konkurso sąlygas galima įsigyti Lietuvos Architektų sąjungos Kauno skyriuje telefonu (370-7) 20-24-84.

Konkursinių darbų vertinimo komisiją sudaro žymūs Lietuvos (daugiausia iš Kauno) architektai, skulptoriai, visuomenės veikėjai, bažnyčios atstovai. Komisijai vadovauja Kauno miesto vyriausiasis architektas Vilijus Paipalas.

Konkursinių darbų vertinimo komisijos uždaras posėdis įvyks 1995 m. birželio 11 d.

Organizacinis komitetas, kuriam vadovauja Kauno meras, sieks, kad šių metų birželio 14-15 d. būtų padėtas kertinis akmuo paminklo statybai. Tikimės žmonių supratimo ir paramos, o tada ir Dievas padės.

Arimantas Dragūnevičius

Kančios koplyčia Rainiuose, netoli Telšių.

– Nuotr. V. Šalčiūno

DRAUGAS, šeštadienis, 1995 m. gegužės mėn. 27 d.

7

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. IRENA PEMKUVIENĖ LOZAITYTĖ 1927.IV.5–1994.VI.4

Mamyte,

Kaip greitai metai praėjo.
Ar ne vakar kalbėjome kartu...
Dabar tik atliko man tavo
Gražios nuotraukos ir mielos atmintys...

Šv. Mišios bus atšaukiamos birželio 4 d. 11:15 val. ryto
Tėvų Jėzuitų koplyčioje, 5620 So. Claremont Avenue, Chicago
IL.

Nuliūdę: Pemkų šeima ir Masilioniai.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. VILHELMINA (LIALĖ) KUBILIŪTĖ LAPIENĖ

Šv. Mišios už velionės sielą bus aukojamos š.m. birželio 2 d., penktadienį, 7 val. vakaro Palaimintojo Jurgio Matrišio lietuvių katalikų misijos koplyčioje, Lemont, IL.

Maloniai kviečiame gimines, draugus ir artimuosius dalyvauti, šv. Mišiose ir kartu pasimelsti už a.a. Lialę.

Nuliūdę: vyras Edvardas, sūnūs Raimundas ir Tomas su šeimomis, brolis Jonas.

PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. ONA GRIŠKELIENĖ

Mirė 1990 m. gegužės 25 d.
Prašome kartu su mumis pasimelsti už jos sielą, grįžusią į Amžinąją Tėvynę.

Sūnūs Rimantas ir Kęstutis Griškeliai, dukra Liūda Rugienienė ir visi artimieji.

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS

FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.
ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71 ST.
CICERO 5940 W. 35 ST.
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)
EVERGREEN PARK 2929 W. 87 ST.
TINLEY PARK 16600 S. OAK PARK AVE.
ALL PHONES
CHICAGO 1-312-476-2345
NATIONWIDE TOLL FREE (nemokamas) Tel. 1-800-994-7600

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Mirusiųjų prisiminimo diena – pirmadienį, gegužės 29 d., po 10:30 val. Mišių Šv. Kazimiero kapinėse, prie Steigėjų paminklo vyks tradicinis mirusiųjų pagerbimas, daugelį metų pravedamas Bendruomenės pasaulietų k-to ir Kapų Sklypų savininkų draugijos, garbės sargyboje dalyvaujant šauliams ir ramovėnams. Visuomenė kviečiama dalyvauti šiam prasmingam visų mūsų tautos mirusiųjų prisiminime.

Viktė Jankutė-Moss sutiko būti gamtos mokytoja jaunučių ateitininkų stovykloje, vykiančioje Dainavos š.m. liepos 9-22 d. Ji vaikūčius supažindins su jdomia ir įvairia Dainavos augmenija ir gyvūnija.

Korpi Giedra susirinkimas sekmdienį, birželio 4 d., 10 val. r. vyks PLC skaitykloje prie „Bočių“ salės. Visos narės prašomos dalyvauti. Tarp įvairių reikalų bus svarstoma kaip parinkti moterį, pasižymėjusią krikščioniškų idealų tarnyboje, ateinančių metų premijai.

Rimas Česonis, PLB valdybos vicepirmininkas, vakar, gegužės 26 d., išskrido į Vilnių ir kartu su Lietuvos Seimo nariu Rimantu Markausku vadovavo bendros Lietuvos – užsienio lietuvių Pilietybės komisijos posėdžiui, kurie vyks kasdien ir tęsis viso ateinančio savaitės – nuo gegužės 29 iki birželio 3 d. Šalia posėdžių komisijos nariai, pasiskirstę po vieną ar po kelis, atskirai tarsis su Lietuvos politinių partijų bei Seimo frakcijų vadovais, aiškindami jiems apie pilietybės pripažinimo užsienio lietuviams būtinumą bei jos svarbą lietuvių išlaikymui jaunėse kartose.

Norintieji su Pilietybės komisija susisiekti ir pareikšti savo nuomonę, skambinkite į PLB valdybos atstovę šiuo telefonu numeriu: 011-370-261-34-41, arba siųskite faksą: 011-370-22-68-96.

x Vaikučiai nuo 3 iki 6 m. amžiaus kviečiami į vasaros stovyklėlę, kuri įvyks Kriauceliūnų Vardo Vaikų Nameliuose, 2743 W. 69 St., Chicago, birželio mėn. 6, 7, 8, 13, 14, 15 d. (antrd., tretd., ketvd.) 9 v.r. - 1 v.p.p. Mokestis \$50 (\$40 antram vaikui). Prašome vaikų užregistruoti iki birželio 1 d., tel. 312-476-4999. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamas mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiams. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings**, 2212 West Cermak Road - Tel. (312) 847-7747. (sk)

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. (312) 776-5162
14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. (708) 301-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Gibaitis
6247 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 1-312-776-8700
Kriminalinė Teisė

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63th Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel.: 312-284-0100
Valandos pagal susitarimą

ROMOS VAIZDAI POPIETĖJE

Daugelis iš mūsų yra girdėjęs apie „amžiną“ miestą Romą. Tai senovės romėnų sostinė ir Romos katalikų popiežių buveinė. Supažindinimui „Seklyčios“ popiežių lankytojų su šiuo miestu Elena Sirutienė, programų sumanytoja, pakvietė pasaulio keliautoją, kun. Antaną Saulaitį, SJ, papasakoti ir parodyti vaizdus apie šį „stebuklingą“ miestą, kitus įžymius Italijos miestus.

Kun. A. Saulaitis, SJ, moka daug svetimų kalbų ir moka įsijausti į skirtingų žmonių charakterius, todėl Lietuvos jėzuitų provincija Lietuvoje pasiūlė jį ir Pasaulinį Jėzuitų ordino suvažiavimą. Jis atstovavo Lietuvos jėzuitus ir Romoje išbuvo tris mėnesius. Nors ir buvo labai užimtas konferencijomis, bet rado laiko, nutraukiant poilsį, aplankyti daug garsių Italijos miestų, kurių vaizdus parodė gausiai susirinkusiems „Seklyčios“ lankytojams.

Reikia pabrėžti, kad kun. A. Saulaitis, SJ, yra ne tik geras pasakotojas, bet ir sumanus „špionininkas“. Retas parodytas vaizdas praėjo be humoristinio priedo, kas padarė matytą vaizdą dar ilgiau atmintinui.

Vaizdai buvo pradėti rodyti nuo Romos miesto, nes čia kun. A. Saulaitis praleido daugiausiai laiko. Vaizduose matėme pastatus ir grindinius, statytus dar prieš Kristaus gimimą. Rode ir namą, kur manoma, jog Neronas laikė kalėjime šventuosius: Petrą ir Povilą. Matėme didžiulį amfiteatrą su daugybe urvų, kuriuose buvo laikomi laukiniai žvėrys ir žmonių pasitenkinimui buvo paleidžiami krikščionių naikinimui. Čia vykdavo ir garsios gladiatorių kovos. Atrodo, kad pasaulio žmonės mažai tepasitaisė. Kaip ir senaisiais laikais, taip ir dabar, vyrauja žmonių žudymo scenos. Šių dienų televizija mažai skiria laiko nuo Romos didžiūnų ir išlepusios visuomenės geidulių ir troškimo matyti vyraujančių smurtą.

Aplankome seną Benediktinų vienuolyną, esantį aukštai kalnuose. Ši vienuolyną įkūrė 10 šimtmečio bazilijonai tais laikais sunkiai prieinamuose kalnuose. Matėme vaizduose ir garsų Siena's miestą, Šv. Katerinos gyvenvietę. Šis miestas pastatytas ant septynių kalnų. Gerėjamos ir Šv. Monikos gyvenvietė, kuri 30 metų meldėsi, kad jos sūnus palaidūnas grįžtų prie Dievo. Jos maldos buvo išklaudytos, ir sūnus tapo šventuoju. Tai garsusis Šv. Augustinas.

x Rugpjūčio 6 d. 10-ties dienų kelionė iš Chicago į New Yorko. Lankysime: Prahą, Vieną, Budapeštą ir Zalcburgą. Prie tos kelionės gali prisijungti grįžtantieji iš Lietuvos į JAV. Vietuose greitai registruotis, nes vietų skaičius ribotas. **American Travel Service**, 9439 S. Kedzie, Evergreen Pk., IL 60642, tel. 708-422-3000 arba 1-800-422-3190. (sk)

x Prieš užsisakydami paminklą, aplankykite St. Casimir Memorial, 3914 W. 111th St. Turime didelį pasirinkimą: matysite granito spalvą, dydį ir t.t. Gaminame paminklus mūsų dirbtuvėje pagal jūsų pageidavimą, brėžinius. Prieš pastatant paminklą, galėsite apžiūrėti ir įsitikinti, kad jis padarytas, kaip buvo jūsų pageidauta. Sav. Lilija ir Vilimas Nelsonai. Tel. 312-233-6335. (sk)

x Siuntiniai į Lietuvą laivu per TRANSPAK. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO. Maisto siuntiniai nuo \$29 iki \$98. Produktai aukštos kokybės. Du populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x Juozas Bacevičius patarnaus Income Tax, namų ir apdraudų reikalais, 6529 S. Kedzie Ave., Chicago, (312) 778-2233 – Casa Blanca. R.E. (sk)

Matėme ir garsų miestą Padua, kuris atšventė 800 metų nuo Šv. Antano gimimo. Italijoje šv. Antano vardas yra labai gerbiamas, nors jis Italijoje tegyveno tik du metus, yra portugalų kilmės iš Lisabonos. Padua yra žymus universitetas, kur 17 amžiuje pirmoji moteris, atvykusi iš Lietuvos, lankė ir baigė mokslus šiame universitete.

Buvo parodyti vaizdai iš Šv. Klaros, Šv. Katerinos ir Šv. Pranciškaus Asyziečio gyvenviečių. Matėme ir gražiai meniškos išpuošę bažnyčią, kai kurios savo grožiu prilygo Vilniuje esančiai Šv. Onos bažnyčiai.

Trys mėnesiai kun. Saulaitiui prabėgo dirbant labai įtemptai, dalyvaujant diskusijose, jas pravedant ir ruošiant pranešimus. Suvažiavo jėzuitai iš 90 provincijų, 60 skirtingų šalių. Čia buvo tikras „babylonas“, nes buvo daug skirtingų kalbų. Kun. A. Saulaitiui, mokant daug kalbų, nebuvo sunkumų bendraujant.

Po skaidrių rodomo ir humoristinio vaizdų pristatymo buvo kūniško maisto valgymas. Bronius Gelažius, prisiminimui ir pagerbimui prieš keliolika dienų mirusiai Elenai Pajedienei, pavaišino susirinkusius popietės lankytojus. Elena Pajediene buvo nuolatine „Seklyčios“ lankytoja, ir susirinkusi ji prisiminė ją prašydami Dievo, kad suteiktų amžiną ramybę, apleidusiai neramumų pilną žemės rutulį.

Ant. Pauzuolis

ANGLIJOS LIETUVIŲ KLUBO SUSIRINKIMAS

Anglijos Lietuvos klubo narių susirinkimas įvyko balandžio 30 d. 1 val. po pietų Jaunimo centro apatinėje salėje. Susirinkimą pradėjo valdybos pirmininkas Justinas Šidlauskas, pasveikindamas visus gausiai susirinkusius ir palinkėdamas nuotaikingai praleisti sekmdienio popietę. Taip pat pažymėdamas, kad nariai jautų pareigą gerai išdiskutuoti darbotvarkės punktus.

Perskaitytas darbotvarkė, kuri buvo vienbalsiai priimta, pirmininkas padarė išsamų veiklos pranešimą. Apie finansinį stovį pranešimą padarė išdininkas Kazys Rožanskas. Padaręs pranešimą, išdininkas pastebėjo, kad buvo daugiau išleista, negu gauta įplaukų. Didžiausią dalį išlaidų sudarė aukos: spaudai, radiui, ALTui ir t.t. Daugiau pranešimų nebuvo. Visi pranešimai vienbalsiai priimti.

Diskusijose kilo klausimas, kaip gauti daugiau pajamų, kad galima būtų padidinti aukas arba papildyti kasą. Daugelis siūlė, kad gegužinę ruošti atvirame

x Nauji Lietuvos našlaičių globėjai: Andrew Kamaraukas iš Philadelphia, PA \$150, Paul ir Denise Deapollonio iš Clifton, NJ \$150, Victor Stelapovitch iš Philadelphia, PA \$150 ir nori globoti našlaitį iš Alytaus. JAV LB Philadelphia apylinkės ruošto koncerto balandžio 29 d. metu dalyviai sudėjo \$150 vienam našlaiciui padėti. Naujiems našlaicių globėjams dėkojame! „Lietuvos Našlaicių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x H. Kernagienė iš Chicago našlaiciams aukojo \$20, A. Lelutė iš Chicago našlaiciams auksė \$20; Clevelando Maldos būrelis globoja našlaitį Lietuvoje, kas mėnesį per A. Petukauskienę atsiunčia \$20. Agatha Mitchell iš Philadelphia pasiskyrė auką Lietuvos našlaiciams \$20. Visiems aukotojams dėkojame! „Lietuvos Našlaicių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629. (sk)

x Savo tėvelio a.a. Prano Stankaus atminimui, Kostas Stankus ir Lionė Simonaitienė, atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui, \$245, kuriuos suaukojo A. Blažukas, B. Bernotienė, D. Draugienė, E. ir D. Gedrimai, J. ir W. Lendraičiai, A. Maslauskas, A. Mockienė, V. ir J. Rugienai, J. ir E. Tjūnėliai, A. Sarpalėnė, A. ir D. Virkūčiai. „Saulute“ nuoširdžiai dėkoja už paramą našlaiciams \$20. (sk)

x Mark Golden atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui, \$240 auką metams paremti Vilkauskio rajono našlaitį, kurį su sesute auginama moteris. Tai antras jo remiamas našlaitis. Labai ačiū! „Saulute“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089. TAX I.D. #36-3003339. (sk)

x Savo tėvelio a.a. Prano Stankaus atminimui, Kostas Stankus ir Lionė Simonaitienė, atsiuntė „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui, \$245, kuriuos suaukojo A. Blažukas, B. Bernotienė, D. Draugienė, E. ir D. Gedrimai, J. ir W. Lendraičiai, A. Maslauskas, A. Mockienė, V. ir J. Rugienai, J. ir E. Tjūnėliai, A. Sarpalėnė, A. ir D. Virkūčiai. „Saulute“ nuoširdžiai dėkoja už paramą našlaiciams \$20. (sk)

Ar galite atpažinti šiuose veideliuose dabar spausdinamas mūsų abiturientų nuotraukas? Juk čia daug tų pačių mokinukų, 1985-1986 mokslo metais lankiusių Kristijono Donelaičio pradžios mokyklą... Abiturientų pagerbimo ir supažindinimo su lietuviška visuomene puota bus birželio 4 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Jeigu dar yra neužsiregistravusių abiturientų, prašome skambinti D. Dumbrienei, 312-476-3586, o vietas rezervuoti pas Eglę Novak 708-257-5918.

PAVASARIO VAJUS DRAUGO FONDE

Pavasariui auginant darželio tulpes ir naujus rožių stiebus, taip norisi, kad augtų ir Draugo fondas su pavasario vajum. Norėtume, kad į DF įždą gausiau plauktų naujų narių įnašai, o jau esantys fondas nariai į DF „darželį“ pasodintų po naują „daigą“ ir DF investavimo komisija tuos daigus išugdytų į daugybę gražių žiedų.

Draugo fondo auginimas šį pavasarį yra labai svarbus. Dabar yra palankios sąlygos investavimams, kad greičiau augtų Draugo fondo kapitalas. Labai svarbūs testamentiniai palikimai, savo vardo įamžinimas Draugo fondo garbės narių lentoje dienraščio „Draugo“ patalpose. Ši bronzos lenta skelbs ir kalbės naujiesiems „Draugo“ skaitytojams, mūsų jaunajai kartai, kad jų seneliai, tėvai ar vyresnieji broliai bei seserys tikrai mylėjo lietuvišką spausdintą žodį negausioje išvijoje, toli už Lietuvos ribų.

Lenkiamės galvas tiems, kurie nebūdami turtuoliai, atsiunčia tūkstantines Draugo fondui. Tai pavyzdys visiems mūsų spaudos rėmėjams, ypač paskatinamas mūsų vidurinės kartos profesionalams.

Labai dėkojame visiems pavasario vajaus dalyviams. Lau-

kiame dar nespėjusių įsijungti į pavasario vajų Draugo fondą. Kviečiame ir laukiame.

Pavasario vajaus dalyviai

Su 2,000 dolerių:
Gediminas Balanda, Warren, MI.
Su 500 dolerių:
Pranas Budininkas, Juno Beach, FL.
Su 200 dolerių:
Julija ir Antanas Janonis, Sunny Hills, FL.
Danutė ir Kazys Paškonis, Eastlake, OH.
Su 100 dolerių:
Lietuvių Respublikonų Lyga, Illinois, per A. Milūną.
Juozas Sabrinskas, Cicero, IL.
Janina Cukuriene, Chicago, IL.
JAV LB Grand Rapids apylinkė, per Vyt. Kamantą.
George Balbata, St Petersburg, FL.
Su 50 dolerių:
Stasė Laniauskienė, Cleveland, OH.
V. ir O. Šilėnai, Euclid, OH.
Su 20-10 dolerių:
Kun. Vytautas Palubinskas, Brooklyn, N.Y.
Antanas Tuskenis, Burbank, IL.

Fondo išdininkas

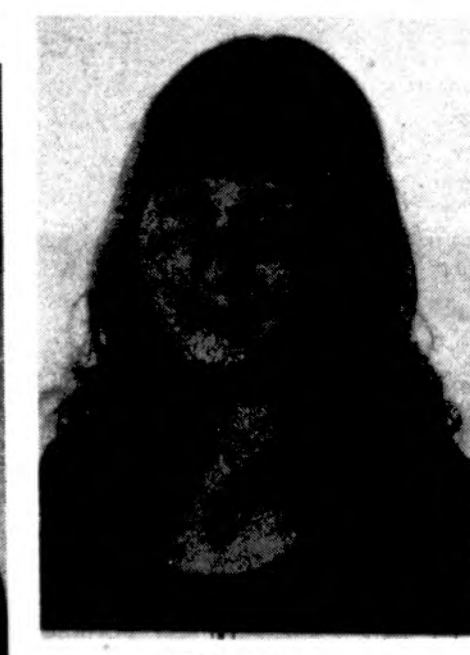
MŪSŲ ABITURIENTAI

Elytė Žukauskaitė.

Elytė Žukauskaitė yra Julijos ir Vlodo Žukauskų duktė. Šiais metais baigia St. Ignatius College Prep gimnaziją, kur ji visus ketverius metus buvo gerųjų mokinių sąrašuose. Ji yra Illinois valstijos stipendininke, gavusi „National Merit“ stipendijos įvertinimą, taip pat Virginia Piper stipendiją iš Illinois Institute of Technology. Pamėnėta „Who's Who Among American High School Students“ leidinyje.

Elytė mėgsta šokti tautinius šokius, slidinėti ir skaityti. Gimnazijoje priklausė „Kairos“ (dvasinio auklėjimo) grupei, „SHOP“ grupei – „Students Helping Out Peers“. Nuo penkerių metų amžiaus priklauso lietuvių skautų sąjungai, šoka su „Grandies“ tautinių šokių ansambliu. Baigusi Chicago liuanistinę mokyklą ir jau anturus metus lanko Pedagoginį institutą. Elytės ateities planai yra studijuoti inžineriją Illinois Institute of Technology, dirbti su jaunimu skautuose bei šeštadieninėse liuanistinėse mokyklose ir šokti tautinius šokius.

Milda Harris.

Milda Stasė Harris, yra Mildos Stasės ir Lee Allen Harris duktė. Ji baigia Amos Alonzo Stagg gimnaziją. Būdamas gimnazijoje, Milda pasižymėjo moksle, visus ketverius metus įrašyta garbės sąrašuose. Yra Illinois valstijos stipendininke, pamėnėta „Who's Who Among American High School Students“ leidinyje, priklausė Pi Sigma Pi – istorijos garbės sąjungai. Yra gavusi „President's Education“ žymenį.

Milda baigusi K. Donelaičio pradžios mokyklą, Chicago liuanistinę mokyklą ir lanko Pedagoginį liuanistikos institutą. Nuo mažų dienų veikli skautė Kernavės-Aušros Vartų tunte. Mokykloje priklausė „Youth and Government“ grupei, „Pep“ klubui, „Key Club“, dirbo kaip savanorė Palos ligoninėje ir žaidavo futbolą. Jos mėgstamiausi užsiėmimai: skaityti, rašyti, vaidinti ir čiuožti.

Kol kas dar neapsisprendusi, kuri universitetai norėtų lankyti. Kadangi Milda buvo labai gera mokinė, ją mieliai priima keli Chicago ir apskritai Illinois universitetai.